mi, ledinci 06

oni, profesorji 10

vac ap 12

sredica 26

dobri, boljši, ledinci 52

horoskop 56

poezija 58

zakulisje 62

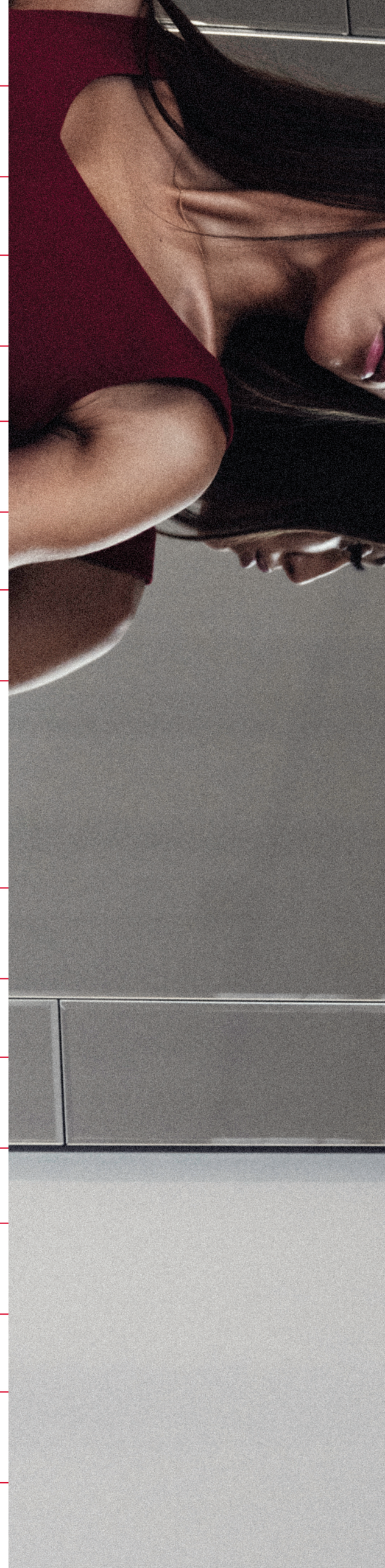

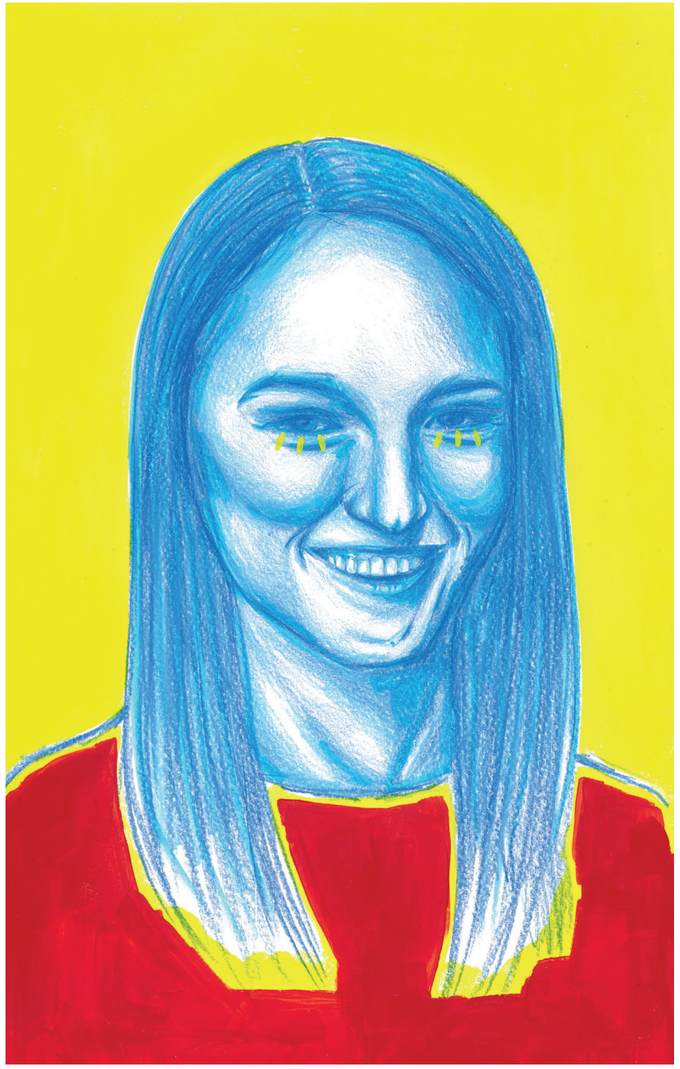

Obrnimo nov list

Pa smo spet tu. Novo šolsko leto, novi ledinski obrazi, za nekatere menjava okolja. Pa spet nova uvodna beseda za našo Mladiko. Ni mi jasno, zakaj mi to še vedno predstavlja tak trn v peti, a tako pač je. Nikoli ne vem, kaj naj napišem, da naredim lep uvod v šolsko glasilo. Pa se mi vseeno zdi, da na se koncu vse izide vsaj malo tako, kot sem upala.

Ne bom pisala o rahlo drugačnem videzu Mladike, ki smo ga letos izbrali. Mislim, da je najbolje, da Mladiko odkrivate sami in ste vedno znova presenečeni, tako kot sem jaz, ko slišim ideje našega oblikovalca. Vesela sem, da Mladiko sestavlja čudovita in uspešna skupina novinarjev, fotografov in ilustratorjev in da se vsako leto Mladiki pridruži nova skupinica ljudi, ki bi se radi urili v nečem, kar jih veseli. Zdi se mi prav, da se dijaki preizkusimo v različnih stvareh, saj lahko samo tako odkrijemo, česa smo sposobni. Kot pripadnici tako imenovane nove generacije se mi zdi prav, da se pokažemo, da smo glasni in da se upremo tistemu, kar nas zadržuje pred določeno mero svobode. Ne pravim, da to pomeni, naj ustanavljamo raznorazne profile na družbenih omrežjih, na katerih anonimno ali pa ne pljuvamo po ljudeh, ki jih sploh ne poznamo, ampak da povemo svoje želje za prihodnost in v normalnih mejah poskušamo nekaj spremeniti.

Kljub vsemu, kar se dogaja, pa se ne smemo preveč obremenjevati. Na nekatere stvari je preprosto treba pozabiti in živeti naprej, kot da se niso zgodile. Verjamem, da boli, če vas nekdo prizadene, ampak verjemite, da vas takšne stvari le še bolj okrepijo. Sošolec mi je pred časom, ko sem bila slabe volje, svetoval, naj se ne obremenjujem z nečim, kar se je zgodilo, saj je to že za mano. In imel je prav. Dvignila sem glavo in šla naprej. In zaradi tega majhnega koraka sem ponosna sama nase. To pa tudi nekaj šteje, mar ne?

Ker tako ali tako vsi obračamo nove liste, ga lahko obrneš tudi ti in upoštevaš ta nasvet. In vedi, tudi največje težave se da rešiti, samo verjeti moraš vase!

Anja Vrtačnik, *glavna urednica*

ilustratorka
Iris Kren

Petra Džeroska

1. c

kaj bi storila, če bi izvedela, da imaš samo še 24 ur življenja

preživela bi kakovosten čas z družino, šla na bazen, morda v živalski vrt, ustvarila še zadnjo umetnino

kateri filmski igralec/ka bi bila

Tobias Moretti

kaj te najbolj živcira

lasje na oblačilih, nerazmišljanje z zdravo pametjo, nepoštenost, cigaretni vonj, preglasne frekvence, zadirčen ton

kaj/koga bi najbolj pogrešala, če bi doživela brodolom

nisem ponosna na odgovor, ampak internet in telefon, udobje in ustvarjanje

nadnaravna moč

teleportacija

citat

Zakaj? Zato ker lahko.

Neža Podpeskar

2. b

kaj bi storila, če bi izvedela, da imaš samo še 24 ur življenja

obiskala bi sorodnike in prijatelje in še zadnjič poklepetala z njimi ter organizirala nepozaben izlet, s katerim bi ustvarila lepe spomine, poskusila bi stvari, ki sem si jih vedno želela, ne pa tudi upala; glavno, da bi se imela fajn

kateri filmski igralec/ka bi bila

Jennifer Lopez

kaj te najbolj živcira

šola

kaj/koga bi najbolj pogrešala, če bi doživela brodolom

družino in prijatelje

nadnaravna moč

popoln spomin in branje misli; no, pa da bi obvladala inštrumente, ki bi si jih zaželela igrati

citat

The best things in life are the people you love, the places you've been and the memories you've made along the way.

Jurij Drobež

1. b

kaj bi storil, če bi izvedel, da imaš samo še 24 ur življenja

čas bi preživel z družino in s prijatelji

kateri filmski igralec/ka bi bil

Johnny Depp

kaj te najbolj živcira

domače naloge

kaj/koga bi najbolj pogrešal, če bi doživel brodolom

družino

nadnaravna moč

teleportiranje

citat

Learn from yesterday, live for today, hope for tomorrow.

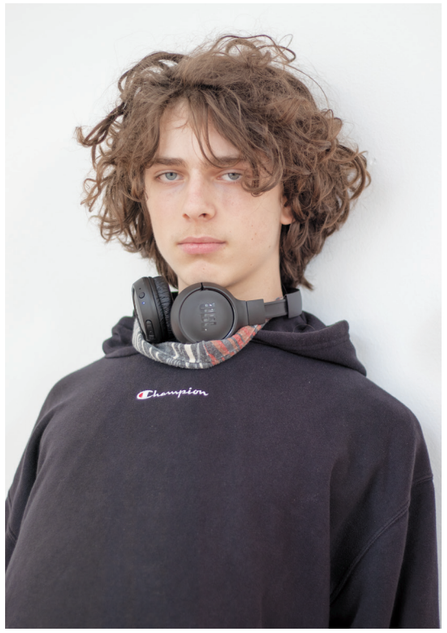

Niko Komac

2. g

kaj bi storil, če bi izvedel, da imaš samo še 24 ur življenja

drog, da bi se samo nabasal z njimi, ne bi dobil, tako da bi verjetno naredil kaj, česar nisem še nikoli v življenju, ali bi pa šel samo nekaj delat domov

kateri filmski igralec/ka bi bil

Strela McQueen

kaj te najbolj živcira

dosti stvari – fejk folk, ko zapravljam čas na Instagramu, ko mi kdo teži

kaj/koga bi najbolj pogrešal, če bi doživel brodolom

starše, sorodnike, prijatelje, komp, sp404sx

nadnaravna moč

letenje in laserji iz oči

citat

Mitohondrij je membranska struktura, obdana z dvema biološkima membranama, oziroma kompartment evcite, ki služi celičnemu dihanju.

Nika Franić

3. b

kaj bi storila, če bi izvedela, da imaš samo še 24 ur življenja
priredila bi zabavo in uživala svoje zadnje ure s prijatelji

kateri filmski igralec/ka bi bila
Katheryn Winnick

kaj te najbolj živcira
če ljudje žvečijo z odprtimi usti

kaj/koga bi najbolj pogrešala, če bi doživela brodolom
hrano

nadnaravna moč
teleportiranje

citat
Don't count the days, make the days count.

Lara Palčič

4. c

kaj bi storila, če bi izvedela, da imaš samo še 24 ur življenja
dala bi si slušalke v ušesa, predvajala album Sabrine Claudio in šla v zavetišče božat kužke

kateri filmski igralec/ka bi bila
Natalie Portman

kaj te najbolj živcira
velik ego

kaj/koga bi najbolj pogrešala, če bi doživela brodolom
kavo, brata in glasbo

nadnaravna moč
da bi končno nemščino v prvo pisala pozitivno

citat
Js sm bog. - *Boris Pavliha, prof.*

Brin Tomc

3. e

kaj bi storil, če bi izvedel, da imaš samo še 24 ur življenja
zadnjo minuto bi skočil od nekod ful visoko

kateri filmski igralec/ka bi bil
Johnny Depp

kaj te najbolj živcira
prazen hladnilnik, počena guma

kaj/koga bi najbolj pogrešal, če bi doživel brodolom
starše

nadnaravna moč
telekineza

citat
Don't go where the path may lead, go instead where there is no path and leave a trail. - *Ralph Waldo Emerson*

Matej Novoselec

4. g

kaj bi storil, če bi izvedel, da imaš samo še 24 ur življenja
šel bi se potapljat v Avstralijo, na Veliki koralni greben

kateri filmski igralec/ka bi bil
Dwayne "The Rock" Johnson

kaj te najbolj živcira
hinavščina

kaj/koga bi najbolj pogrešal, če bi doživel brodolom
vodo, pico, prijatelje

nadnaravna moč
letenje

citat
Discipline is the bridge between goals and accomplishments.

Irena Ceklin Bačar

slovenščina

kaj ste si želeli postati po poklicu, ko ste bili majhni

učiteljica, seveda

v kateri državi bi se rodili, če bi lahko izbirali

Slovenija, od kod lepote tvoje ...

najljubša knjiga ali film

knjiga: še neobjavljeno delo, moj dnevnik, ki ga pišem že od gimnazije dalje; film: serija Gora skrivnosti

najljubši letni čas

poletje

kaj bi spremenili na svetu, če bi lahko

ljudi, ne narave

citat

Vse poti, na katerih iščemo lepote tega sveta, so lepe, a najlepša je tista, na kateri najdemo sami sebe.

Ruben Belina

fizika

kaj ste si želeli postati po poklicu, ko ste bili majhni

ne spomnim se, zagotovo pa sem bil ves čas gimnazije odločen, da bom študiral filozofijo; no, dva meseca pred koncem sem ugotovil, kako zanimiva in tudi za razumevanje filozofije je pomembna moderna fizika

v kateri državi bi se rodili, če bi lahko izbirali

več sveta prepotujem, bolj sem zadovoljen s Slovenijo; bi bilo pa marsikdaj udobneje, če bi bila angleščina moj materni jezik, čeprav ne sodi med jezike, ki lepo zvenijo mojim ušesom

najljubša knjiga ali film

čeprav sem prebral veliko bolje napisanih knjig, mi vseeno ostaja najbolj pri srcu roman Hermanna Hesseja Siddharta; ampak seznam favoritov je res dolg

najljubši letni čas

poletje skozi vse leto

kaj bi spremenili na svetu, če bi lahko

ni druge, kot da vsak dan počnem, kar mislim, da je zame najboljše; tako ni potrebe po sanjarjenju o za nas neobstoječih svetovih

citat

Tukaj in zdaj.

novinarka
Anja Kocjančič

fotografinja
Loti Rajič

Posvet z evropskimi poslanci

Tim Topić

fotograf
fotograf hiše EU

V Hiši Evropske unije je 11. oktobra 2019 potekal posvet med slovenskimi evropskimi poslanci in voditelji mladinskih organizacij, ki se ga je udeležil tudi predstavnik Dijaške skupnosti Gimnazije Ledina. Zasedali so poslanci Milan Zver, Ljudmila Novak, Irena Joveva in Milan Brglez. Med voditelji mladinskih organizacij so bili med drugimi tudi predstavniki gibanja Mladi za podnebno pravičnost, taborniške zveze, skavtske organizacije, Študentske organizacije Slovenije, Dijaške organizacije Slovenije, Dijaške organizacije Ljubljana in mnogo drugih bodočih krojačev prihodnosti. Poslanci so govorili o vnaprej določenih temah, o katerih so udeleženci postavljali vprašanja. Glavne teme so bile Erasmus+, stanovanjska kriza, podnebne spremembe in naša vloga pri tem, razlogi za slabo zanimanje mladih za volitve ter neizobraženost o demokratičnih procesih. Poslanci so na zastavljena vprašanja odgovarjali natančno in poglobljeno, kar nam daje upanje, da bodo naše skrbi uslišane in tudi razrešene na ravni Evropske unije.

Obisk Evropskega parlamenta

Jutra Peterlin in **Anastasija Lazarević**

V soboto, 31. septembra 2019, smo se dijaki Gimnazije Ledina odpravili na štiridnevno ekskurzijo v London in Bruselj. Prva dva dni smo preživeli v Londonu, nato pa smo se z vlakom odpeljali v Bruselj.

V Evropskem parlamentu nas je pričakal Janez Vouk, predstavnik Evropskega parlamenta za odnose z javnostjo. Predstavil nam je Evropsko unijo, ki jo sestavlja 28 držav, njeni prebivalci pa govorimo 24 različnih uradnih jezikov. A Evropska unija ni bila vedno tako velika. Sprva jo je sestavljalo le šest držav (Belgija, Nemčija, Francija, Italija, Luksemburg in Nizozemska). Zamisel, iz katere je izšla današnja Evropska unija, je 9. maja 1950 predstavil francoski zunanji minister Robert Schuman. Na njegov predlog so leta 1951 ustanovili Evropsko skupnost za premog in jeklo, EU pa je bila uradno ustanovljena leta 1992 s Pogodbo o Evropski uniji. EU se lahko pohvali z veliko dosežki, med katerimi je tudi schengensko območje, to je območje brez notranjih meja, po katerem lahko potujemo brez mejnih kontrol.

Postopek pridružitve k EU je dolgotrajen in zapleten, saj mora država, ki kandidira za članstvo, izpolnjevati določene pogoje. Ti zajemajo tržno gospodarstvo, demokracijo, pravno državo in izvajanje celotne zakonodaje EU. Pet držav kandidatk (Turčija, Črna gora, Srbija, Severna Makedonija in Albanija) je v postopku prenosa zakonodaje EU v svojo nacionalno zakonodajo, dve potencialni državi kandidatki (Bosna in Hercegovina, Kosovo) pa zahtev za članstvo še ne izpolnjujeta. Slovenija je članica od 1. maja 2004.

Evropska unija ima edinstveno institucionalno zgradbo, ki jo sestavljajo Evropski svet, Evropski parlament, Evropska komisija in Svet Evropske unije. Člani Evropskega sveta so voditelji držav članic in določajo splošne politične smernice Evropske unije. Evropski parlament zastopa prebivalce Evrope, sestavljajo pa ga neposredno izvoljeni poslanci. Sedež ima v Strasbourgu, vendar deluje v treh krajih: Strasbourgu, Bruslju in Luksemburgu. Zasedanja in razprave parlamenta so odprte za javnost. Evropska komisija skrbi za interese EU kot celote, komisarje pa imenujejo vlade držav članic. Svet Evropske unije, v katerem so predstavniki vlad, zagovarja interese posameznih držav.

Po ogledu parlamenta smo se napotili še do Stalnega predstavništva Republike Slovenije, kjer nas je pričakal nekdanji ledinec Mitja Šedlbauer, svetovalec za varno hrano, veterino in fitosanitarne zadeve. Spoznali smo tudi veleposlanico Tamaro Weingerl - Požar, ki nam je predstavila delovanje službe, ter Luko Živiča, svetovalca za področje izobraževanja, mladine in športa. Stalno predstavništvo Republike Slovenije predstavlja in zastopa interese Slovenije pri Evropski uniji. V njem delajo državni uradniki z vseh ministrstev, ki sodelujejo z Evropsko komisijo pri pripravi predlogov zakonodaje EU.

Polni novega znanja in zelo lačni smo se odpravili v središče Bruslja. Z belgijskimi vaflji v rokah smo si ogledali znamenitega fantka, ki lula in ki je na tak način rešil mesto pred požarom.

Krst fazanov

Angela Novosel

fotograf
Ula Smrekar

V četrtek, 24. oktobra 2019, je v šolski telovadnici potekal krst fazanov. Dijaki 1. letnika smo prišli v telovadnico, se zbrali po oddelkih v kolone, nato se je začel program, ki sta ga vodila Rok Trtnik in Fedja Kovič. Uvodno točko sta prevzela Perrine Šmarčan s pesmijo Lady Gaga Look what I found, na klavirju pa jo je spremljal Jaka Kambič. Po razrednem fotografiranju je sledilo spoznavanje. Vsak si je našel par iz drugega razreda in dobili smo vprašanja, da bi se med seboj spoznali. Nekatera vprašanja so bila prav smešna. Spoznavanje na zabaven način mi je bilo všeč, saj ni bilo preveč dolgočasno.

Vedeli smo, kaj sledi, to so bile igre, ki so jih pripravili dijaki četrtega letnika. Pri prvi igri so bila na palico privezana jabolka. Vsak razred je izbral dva predstavnika, ki sta na odru morala pojesti čim več jabolk v dveh minutah, pri čemer nista smela uporabiti rok in nog. Druga igra se je imenovala glasbeni stoli: predstavnik vsakega razreda je prišel na oder, kjer je bilo postavljenih pet stolov. Začela se je predvajati glasba in dijaki so se gibali okoli stolov. Ko je glasba prenehala, so morali hitro zasesti stole. Kdor ga ni našel, je bil izločen. Pri tretji igri sta morala po dva predstavnika iz vsakega razreda iti pod palico, postavljeno na odru. Nato je igra postala zahtevnejša. Par se je moral prijeti za roke in iti pod palico. Palica je bila na koncu tako nizko, da nihče več ni mogel pod njo. Zadnja igra je bila twister. Po dva predstavnika sta prišla na oder, si med seboj zavezala vsak eno nogo in igra se je začela. Da je bilo še zahtevneje, so po tleh polili milnico. Sošolci in sošolke so za svoje predstavnike glasno navijali, prav tako tudi vsa ostala publika. Nekateri so bili nervozni, saj niso vedeli, ali bodo izbrani za igre, nekaterim pa se je zdelo zabavno in so uživali. Na koncu sta voditelja razglasila prva tri mesta, ki so pripadala 1. g, 1. e, slavil pa je 1. f.

Tako se je zaključil naš krst, ki smo ga uspešno prestali. Tudi uradno smo postali ledinci.

Unesco MiniMUN na Gimnaziji Vič

Brin Tomc

fotograf
Rok Torkar

MiniMUN – lahko bi rekli neresno poimenovanje resnega srečanja. MiniMUN je neke vrste parlament za mlade. Za kratico MUN stoji angleški izraz Model United Nations, ki ga lahko prevedemo kot model Združenih narodov.

Sodelujoči na MUN-u si izberejo, predstavniki katere države bodo, v razpravi pa poskušajo skupaj s predstavniki drugih držav poiskati rešitev za dani problem. Razprava poteka v angleščini in po prirejenih pravilih Združenih narodov. Za upoštevanje pravil skrbi komisija, ki povezuje celoten dogodek. Da so razprave videti čim pristnejše, morajo sodelujoči upoštevati tudi pravila oblačenja (sodelujoči morajo biti v oblekah). Na koncu je vse videti že precej podobno resničnim zasedanjem OZN, seveda s to razliko, da so razpravljavci še mladi in da zasedanja ne trajajo maratonsko dolgo, ampak je celotna stvar popestrena s plesnimi in pevskimi izzivi.

MiniMUN-a, ki je potekal 25. septembra 2019 na Gimnaziji Vič, sva se udeležila Tim Topić in Brin Tomc, oba iz 3. e. Razprava se je vrtela okrog dveh tem, prva skupina dijakov je skušala najti odgovor na problem bega možganov, druga pa se je ubadala s pravico do nošenja religioznih oblačil v javnosti. Dogodek je bil uspešen, vzdušje dobro, zasluge za to pa gredo Unesco krožku Gimnazije Vič in organizatorki projekta, dijakinji Maji Kalin. Pa še to: Tim je prejel nagrado za drugega najboljšega govorca v skupini bega možganov.

Arad, barbati, grah in Opéra panique

Jan Verdellis

fotograf
Jan Verdellis

fotograf predstave
uradni fotograf Amifran-a

Ledinska profesionalna frankofonska veledramska skupina se je oktobrskega popoldneva v Ljubljani dramatično vkrcala na ekstremno luksuzen avtobus z nesramnima italijanskima šoferjema, ki sta nam grenila pot do Budimpešte. Ko smo se ju ob izstopu na avtobusni postaji končno rešili, se je pričela naša gledališka avantura z uličnim koncertom slovenskih popevk za vse tamkajšnje zaspane popotnike. Tisti, ki jih je zeblo tako kot nas, so se nam pridružili v divjem ogrevalnem plesu, drugi so nas gledali postrani. Nato smo luksuzni avtobus zamenjali za tipično romunski avtobus v tipično romunskem stanju, a za razliko od vožnje sta bila prijetna vsaj šoferja. Ker se nobena zanimiva zgodba ne začne brez zoprnih zapletov, je bil ob prihodu v Arad naš romunski hotel z dvema romunskima zvezdicama tipično romunsko zaklenjen. Medtem ko je deset ubogih Slovenčkov ob štirih zjutraj zmrzovalo pred hotelom, je naš romunski rešitelj Sergiu, pravi barbat (kar po romunsko pomeni moški; najbolj moška beseda vseh časov), po barbaško vdrl zadnja vrata v hotel in nam tako delno rešil noč. A rezultat ni bil prav spektakularen, saj smo namesto v sobah preostanek noči prespali na tleh v hotelski veži.

Po slabo prespani noči so se nemudoma začele manične priprave na našo predstavo Opéra panique in vsakodnevni dolgotrajni ogledi drugih predstav, ki so počasi spodjedali naš gledališki entuziazem. A bolj ko se je bližala naša predstava, krajše so se zdele ure. Ves pritisk pa se je razblinil v trenutku, ko so se razprle gledališke zavese in se je v nas zazrla večstoglava množica. Obsijani z žarometi smo odigrali igro svojega življenja (nekateri prvo), ki je ne bomo nikoli pozabili. Na zunaj perfektno izvedeno predstavo so v zaodrju spremljali zmeda, nerodnost, spotikanje, kriki obupa ter ponavljanje besedila. Po 45-minutni borbi z odrom in s samimi sabo smo poželi stoječe ovacije in navdušene komentarje kritikov. Lahko rečem, da smo se kot prvi, rahlo zeleni slovenski predstavniki na frankofonskem gledališkem festivalu Amifran zelo dobro kosali z drugimi gledališkimi veterani iz Romunije, Češke, Madžarske, Bolgarije, Španije in Francije.

Po predstavi so se naši srčni utripi končno umirili in ponovno smo zadihali. Naslednje dni smo še naprej gledali predstave in še naprej jedli v menzi s tipičnim romunskim menijem, ki je bil sestavljen iz riža z grahom in seveda romunske specialitete graha z rižem, malo bolj pa smo se posvetili tudi raziskovanju mesta, druženju in zabavi. Po napornem tednu smo se polni igralskega navdušenja in kulturno obogateni odpravili domov. Pot nazaj ni bila tako razburljiva, je pa zvestemu pripadniku francoske dramske skupine (Lanu) pomotoma uspelo prvemu vozniku izmakniti jopico (ki jo je ubožec potreboval za mrzle noči na poti), drugemu pa malico (ki jo je imel ubožec pripravljeno za dolgo popotovanje iz Romunije v Barcelono, kamor je bil namenjen naš avtobus).

Aprila gremo menda gostovat na Češko. Pravijo, da tam namesto graha jedo zelje!

Vugiji 2019

Manca Kraševec

fotograf
Loti Rajič

Grande finale lanskega šolskega leta so bili Vugiji, prireditev, ki smo jo vsi nestrpno čakali. Splošno znano je, da smo ledinci blazno super, vendar so med nami posamezniki, ki na nekaterih področjih zaradi svojega truda, talenta in zagnanosti močno izstopajo (sem seveda štejemo tudi nekatere profesorje in uslužbence). Takim na koncu leta podelimo zasluženi vugi.

21. maja 2019 se je cela Ledina zbrala tokrat kar v šolski telovadnici in s pričakovanjem v očeh nestrpno čakala razglasitev nagrajencev. Tema je bila "Ledinec in poklici", torej dilema, ki je najbrž znana prav vsakemu od nas. Tokrat se ji je posvetil lanskoletni maturant Oskar Mastnak - Sokolov, ki nas je s svojim humornim pristopom in kratkimi skeči vodil skozi prireditev. Želel se je preizkusiti v mnogih poklicih, kot so nogometaš, menedžer, kuhar v ženskem zaporu in youtuber. Pri vsakem poklicu je napovedal temo vugija, ki so ga podelili izbrani profesorji.

Vugija za naj dijaka in dijakinjo po izboru dijakov sta dobila bivša dijaka Jure Žigon in Sara Čačič. Kot najboljša naravoslovca sta se izkazala Simon Godec (4. e) in Lana Jarič (3. e). Vugija za naj kulturnika sta bila deležna bivša dijaka Žan Pirman in Ela Vindiš. Mesto naj uslužbenca Ledine si je tudi tokrat prislužil varnostnik Bojan Črtalič, mesto uslužbenke pa knjižničarka Mojca Lotrič. Vugija za najbolj priljubljenega profesorja je dobil matematik Uroš Cotman, za najbolj priljubljeno profesorico pa slovenistka Andreja Pavle Jurman. Športnega vugija so si prislužili fantje iz šolske odbojkarske ekipe ter plesna skupina Sokolčice, katerih nastop je sledil v nadaljevanju. In kot je vsakoletna tradicija, so profesorji podelili vugija svojemu favoritu in favoritki. To sta bila dijak 3. e, Tim Topić, in bivša dijakinja Izabela Rizvić. Častnega vugija sta prejela nekdanja ledinca, zdaj igralca Nina Ivanič in Tadej Pišek.

Izbrati nagrajence ni lahka odločitev, saj je na šoli ogromno pridnih in zagnanih dijakov ter neodkritih talentov, ki še čakajo na svoj žaromet. Med podelitvami smo uživali v številnih glasbenih in plesnih točkah, v zabavnih zmontiranih posnetkih, ki smo se jim od srca nasmejali, ter v nastopu posebnega gosta reperja Zlatka.

Vsi nastopajoči in tehnična ekipa so se neizmerno izkazali. Dogodki, kot je ta, nas vsako leto spomnijo na povezanost vseh dijakov Ledine.

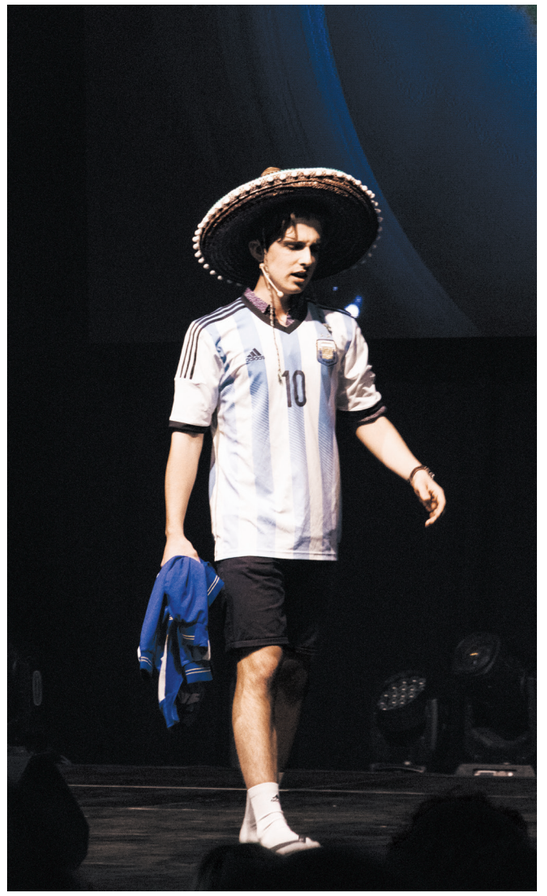

A N D A
L U C Í A

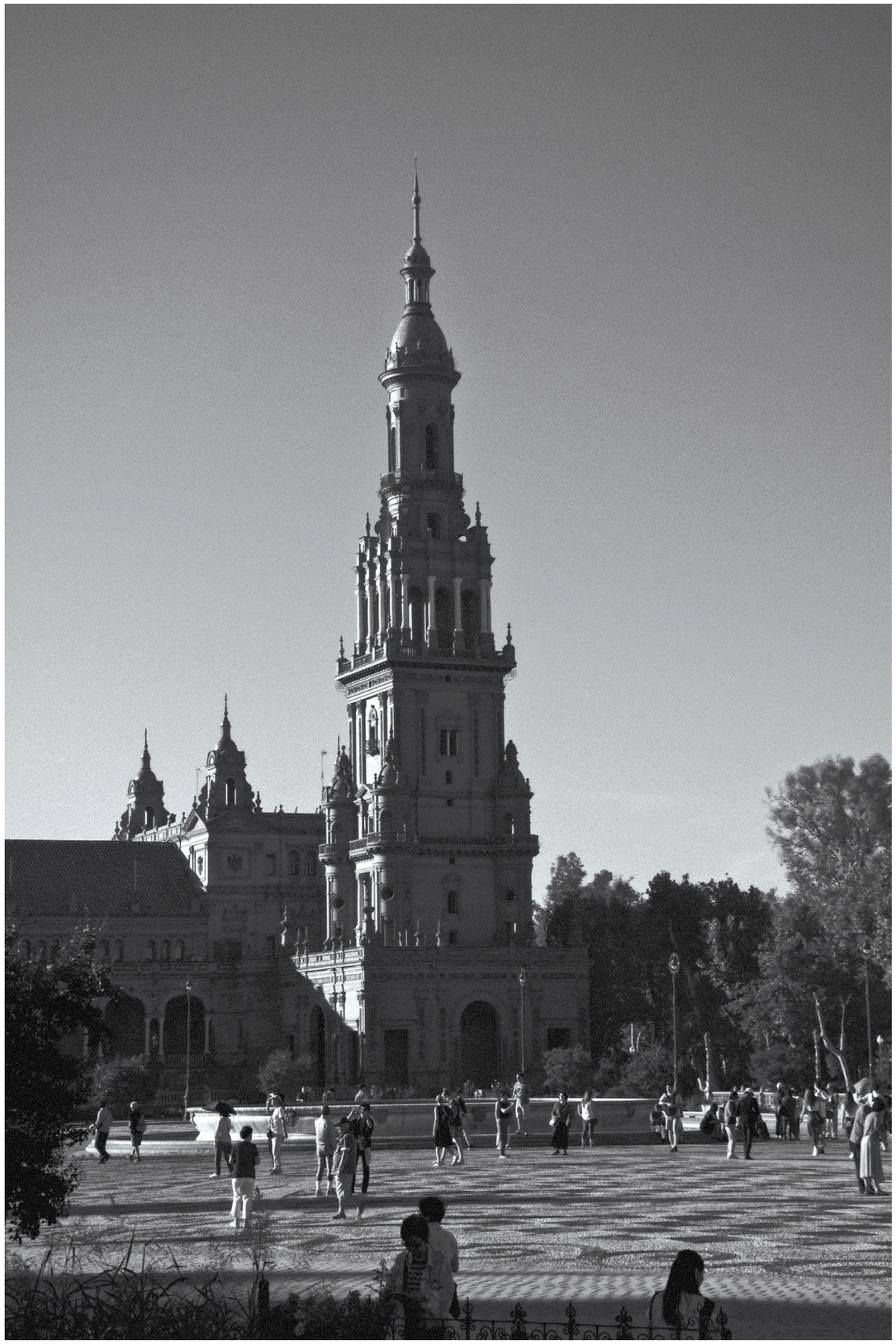

20. septembra 2019 smo se v spremstvu profesorjev Andreje Pavle Jurman, Nike Cebin in Tomaža Šmida odpravili na ekskurzijo v Andaluzijo. Z avtobusom do Bergama, od tam pa z letalom v rojstni kraj Pabla Picassa. Malaga je eno najstarejših španskih mest. Ogledali smo si zunanjost prečudovite renesančne katedrale in pot nadaljevali po tako imenovani sončni obali oz. Costa del sol. Ustavili smo se v kraju Nerja, se sprehodili po peščeni obali, najpogumnejši pa smo se zapodili v divje valove. Po večurnem potepanju smo se odpeljali proti Granadi, kjer smo po dolgem dnevu končno zaspali.

Po zajtrku nas je Pedro odpeljal na ogled muzeja v Valderrubio, kjer je živel pesnik Federico Garcia Lorca, pomemben član španske generacije 27. Zaradi neodobravanja njegove homoseksualnosti s strani staršev in prijateljev je zapadel v depresijo. Bil je tudi simbol nedolžnih žrtev krvave državljanske vojne, v kateri je bil ubit pri 38 letih. Po ogledu njegove hiše smo prisluhnili njegovim pesmim v izvedbi naših dijakov. Naš naslednji cilj so mavrski pesniki opevali kot "niz biserov med smaragdi". Palača Alhambra v Granadi, velika arhitekturna mojstrovina, je bila kraj, kamor so se zatekali pesniki in intelektualci pred rekonkvisto španskih kristjanov. To nekdanje samostojno kraljestvo obsega vojaško utrdbo, kjer so prebivali granadski sultani, uradniki, plemstvo in obrtniki. Po večerji nas je nasmejani šofer Pedro odpeljal do nekdanje mavrske četrti Albaizin, ki je danes priljubljeno zabavišče Granade. Na ploščadi pred cerkvijo sv. Nikolaja smo uživali ob pogledu na razsvetljeno Alhambro in ulice Granade.

Petra Omahen

fotograf
Tim Topić

Po zajtrku nas je čakala vožnja do Cordobe, sprva iberskega, nato rimskega mesta, ki je v srednjem veku postalo prestolnica islamskega kalifata. Nekoč je bilo to največje špansko mesto in pomembno izobraževalno središče. V srednjem veku so glavno omajadsko mošejo spremenili v katoliško katedralo. Sprehodili smo se po judovski četrti in se ustavili pri kipih velikih mož: Majmonida, Seneke in Averroesa. Preden nas je Pedro odpeljal do Seville, smo se ustavili in pojedli kosilo. Po obedu smo spoznavali glavno mesto Andaluzije in uživali ob čudovitem razgledu. Za lep zaključek dneva smo si ogledali znamenit muzej flamenka in bili deležni njegove ognjevite izvedbe. Osnovni elementi flamenka so petje, igranje kitare in ples.

Naslednje jutro smo si ogledali največjo gotsko stolnico na svetu s slavnim zvonikom Giralda. V katedrali je grobnica Krištofa Kolumba. Sprehodili smo se do živahnega mestnega središča, kjer smo pojedli kosilo in imeli čas za nakup spominkov. Seveda Andaluzija premore še veliko več znamenitosti, ki si jih nismo ogledali, saj smo na žalost imeli premalo časa za nadaljnje raziskovanje prečudovitih pokrajin najjužnejšega dela Evrope. Pozno popoldne smo se vkrcali na letalo, ki nas je popeljalo do Dunaja, od tam pa smo se z avtobusom odpeljali v Ljubljano, kamor smo prispeli pozno ponoči.

Mateja Ceglar

Lepota je vrednota

fotograf
Tim Topić

model
Tajra Abdaković

ilustrator
Fedja Kovič

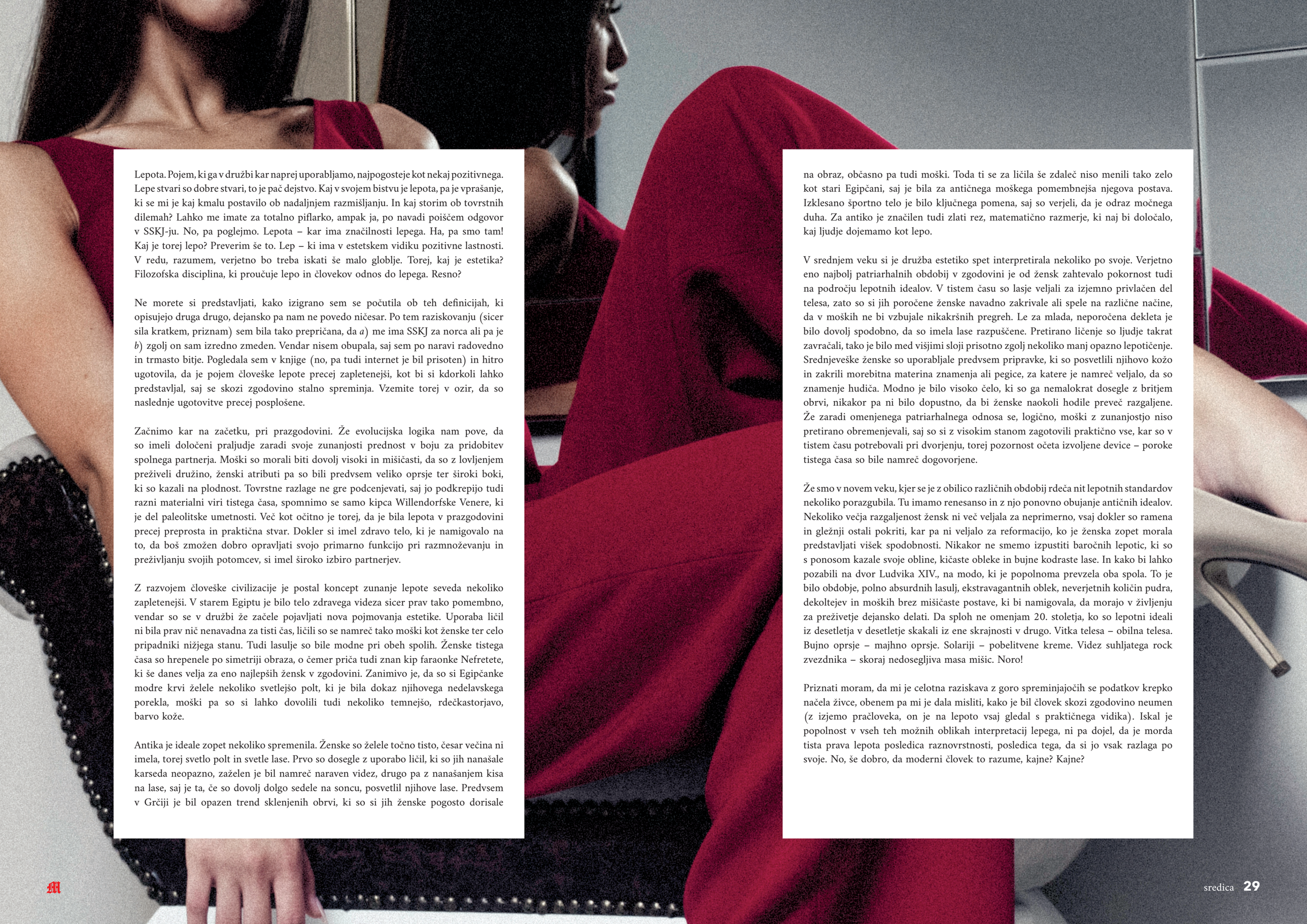

Lepota. Pojem, ki ga v družbi kar naprej uporabljamo, najpogosteje kot nekaj pozitivnega. Lepe stvari so dobre stvari, to je pač dejstvo. Kaj v svojem bistvu je lepota, pa je vprašanje, ki se mi je kaj kmalu postavilo ob nadaljnjem razmišljanju. In kaj storim ob tovrstnih dilemah? Lahko me imate za totalno piflarko, ampak ja, po navadi poiščem odgovor v SSKJ-ju. No, pa poglejmo. Lepota – kar ima značilnosti lepega. Ha, pa smo tam! Kaj je torej lepo? Preverim še to. Lep – ki ima v estetskem vidiku pozitivne lastnosti. V redu, razumem, verjetno bo treba iskati še malo globlje. Torej, kaj je estetika? Filozofska disciplina, ki proučuje lepo in človekov odnos do lepega. Resno?

Ne morete si predstavljati, kako izigrano sem se počutila ob teh definicijah, ki opisujejo druga drugo, dejansko pa nam ne povedo ničesar. Po tem raziskovanju (sicer sila kratkem, priznam) sem bila tako prepričana, da *a*) me ima SSKJ za norca ali pa je *b*) zgolj on sam izredno zmeden. Vendar nisem obupala, saj sem po naravi radovedno in trmasto bitje. Pogledala sem v knjige (no, pa tudi internet je bil prisoten) in hitro ugotovila, da je pojem človeške lepote precej zapletenejši, kot bi si kdorkoli lahko predstavljal, saj se skozi zgodovino stalno spreminja. Vzemite torej v ozir, da so naslednje ugotovitve precej posplošene.

Začnimo kar na začetku, pri prazgodovini. Že evolucijska logika nam pove, da so imeli določeni praljudje zaradi svoje zunanjosti prednost v boju za pridobitev spolnega partnerja. Moški so morali biti dovolj visoki in mišičasti, da so z lovljenjem preživeli družino, ženski atributi pa so bili predvsem veliko oprsje ter široki boki, ki so kazali na plodnost. Tovrstne razlage ne gre podcenjevati, saj jo podkrepijo tudi razni materialni viri tistega časa, spomnimo se samo kipca Willendorfske Venere, ki je del paleolitske umetnosti. Več kot očitno je torej, da je bila lepota v prazgodovini precej preprosta in praktična stvar. Dokler si imel zdravo telo, ki je namigovalo na to, da boš zmožen dobro opravljati svojo primarno funkcijo pri razmnoževanju in preživljanju svojih potomcev, si imel široko izbiro partnerjev.

Z razvojem človeške civilizacije je postal koncept zunanje lepote seveda nekoliko zapletenejši. V starem Egiptu je bilo telo zdravega videza sicer prav tako pomembno, vendar so se v družbi že začele pojavljati nova pojmovanja estetike. Uporaba ličil ni bila prav nič nenavadna za tisti čas, ličili so se namreč tako moški kot ženske ter celo pripadniki nižjega stanu. Tudi lasulje so bile modne pri obeh spolih. Ženske tistega časa so hrepenele po simetriji obraza, o čemer priča tudi znan kip faraonke Nefretete, ki še danes velja za eno najlepših žensk v zgodovini. Zanimivo je, da so si Egipčanke modre krvi želele nekoliko svetlejšo polt, ki je bila dokaz njihovega nedelavskega porekla, moški pa so si lahko dovolili tudi nekoliko temnejšo, rdečkastorjavo, barvo kože.

Antika je ideale zopet nekoliko spremenila. Ženske so želele točno tisto, česar večina ni imela, torej svetlo polt in svetle lase. Prvo so dosegle z uporabo ličil, ki so jih nanašale karseda neopazno, zaželen je bil namreč naraven videz, drugo pa z nanašanjem kisa na lase, saj je ta, če so dovolj dolgo sedele na soncu, posvetlil njihove lase. Predvsem v Grčiji je bil opazen trend sklenjenih obrvi, ki so si jih ženske pogosto dorisale na obraz, občasno pa tudi moški. Toda ti se za ličila še zdaleč niso menili tako zelo kot stari Egipčani, saj je bila za antičnega moškega pomembnejša njegova postava. Izklesano športno telo je bilo ključnega pomena, saj so verjeli, da je odraz močnega duha. Za antiko je značilen tudi zlati rez, matematično razmerje, ki naj bi določalo, kaj ljudje dojemamo kot lepo.

V srednjem veku si je družba estetiko spet interpretirala nekoliko po svoje. Verjetno eno najbolj patriarhalnih obdobij v zgodovini je od žensk zahtevalo pokornost tudi na področju lepotnih idealov. V tistem času so lasje veljali za izjemno privlačen del telesa, zato so si jih poročene ženske navadno zakrivale ali spele na različne načine, da v moških ne bi vzbujale nikakršnih pregreh. Le za mlada, neporočena dekleta je bilo dovolj spodobno, da so imela lase razpuščene. Pretirano ličenje so ljudje takrat zavračali, tako je bilo med višjimi sloji prisotno zgolj nekoliko manj opazno lepotičenje. Srednjeveške ženske so uporabljale predvsem pripravke, ki so posvetlili njihovo kožo in zakrili morebitna materina znamenja ali pegice, za katere je namreč veljalo, da so znamenje hudiča. Modno je bilo visoko čelo, ki so ga nemalokrat dosegle z britjem obrvi, nikakor pa ni bilo dopustno, da bi ženske naokoli hodile preveč razgaljene. Že zaradi omenjenega patriarhalnega odnosa se, logično, moški z zunanjostjo niso pretirano obremenjevali, saj so si z visokim stanom zagotovili praktično vse, kar so v tistem času potrebovali pri dvorjenju, torej pozornost očeta izvoljene device – poroke tistega časa so bile namreč dogovorjene.

Že smo v novem veku, kjer se je z obilico različnih obdobij rdeča nit lepotnih standardov nekoliko porazgubila. Tu imamo renesanso in z njo ponovno obujanje antičnih idealov. Nekoliko večja razgaljenost žensk ni več veljala za neprimerno, vsaj dokler so ramena in gležnji ostali pokriti, kar pa ni veljalo za reformacijo, ko je ženska zopet morala predstavljati višek spodobnosti. Nikakor ne smemo izpustiti baročnih lepotic, ki so s ponosom kazale svoje obline, kičaste obleke in bujne kodraste lase. In kako bi lahko pozabili na dvor Ludvika XIV., na modo, ki je popolnoma prevzela oba spola. To je bilo obdobje, polno absurdnih lasulj, ekstravagantnih oblek, neverjetnih količin pudra, dekoltejev in moških brez mišičaste postave, ki bi namigovala, da morajo v življenju za preživetje dejansko delati. Da sploh ne omenjam 20. stoletja, ko so lepotni ideali iz desetletja v desetletje skakali iz ene skrajnosti v drugo. Vitka telesa – obilna telesa. Bujno oprsje – majhno oprsje. Solariji – pobelitvene kreme. Videz suhljatega rock zvezdnika – skoraj nedosegljiva masa mišic. Noro!

Priznati moram, da mi je celotna raziskava z goro spreminjajočih se podatkov krepko načela živce, obenem pa mi je dala misliti, kako je bil človek skozi zgodovino neumen (z izjemo pračloveka, on je na lepoto vsaj gledal s praktičnega vidika). Iskal je popolnost v vseh teh možnih oblikah interpretacij lepega, ni pa dojel, da je morda tista prava lepota posledica raznovrstnosti, posledica tega, da si jo vsak razlaga po svoje. No, še dobro, da moderni človek to razume, kajne? Kajne?

Ah, koga sploh slepim, še vedno smo isti. Morda še hujši, saj ne vem, ali so bili lepotni ideali kdaj bolj nedosegljivi, kot so danes. Z globalizacijo in odkritjem »fotošopa« smo vsi postali žrtve stremljenja k popolnosti, ki je tako ali tako zlagana, navidezna. Vsak dan smo priča novim modnim trendom, ki jim sledimo kot ovce. Zakaj? Ker bi radi ugajali množici? Ker se bojimo posmeha, če bi svetu pokazali, kdo v resnici smo? Ker nam že od malega vcepljajo v glavo, da nismo dovolj lepi, da preprosto ne gre brez izdelkov, ki bi nas polepšali? Verjetno vse od naštetega.

Samo pomislimo, kako cvetoča je danes lepotna industrija. Kozmetika je postala skorajda veja umetnosti, naši obrazi pa platna izražanja (ali pa morda platna zakrivanja?). Včasih se vprašam, kje je meja dobrega okusa in gole racionalnosti, ko nekatera dekleta porabljajo enormne količine časa in denarja, zato da dobesedno spremenijo strukturo svojega obraza. In ne, ne pravim, da sama ne uporabljam kozmetike, sem pa dovolj lena, da zjutraj ne bom vstajala pol ure prej, zato da bom skrila pravo sebe in svoj obraz spremenila v približek tega, kar naj bi družba danes imela za "pravo" lepoto. Tudi sama sem najstnica, zavedam se negotovosti, ki jo lahko povzroči en sam mozoljček, in ne pravim, da je kaj narobe z željo, da se svetu pokažemo v najlepši luči. Manjši popravki niso škodljivi, če bi trdila drugače, bi bila hinavka. Vendar se je treba včasih vprašati, kdaj želeni videz postane preveč zlagan, stresen ali brezpomenski. Prav tako kot dekleta tudi fantje doživljajo družbene pritiske. V sodobnem času velja ideal, da je najlepši moški tisti, ki hodi v fitnes in vzdržuje ravno pravšnjo velikost mišic. Zraven pridejo tudi vsi proteinski dodatki, še ena od marketinških pogruntavščin, s katero se da mastno zaslužiti. Nikakor ne želim reči, da je telovadba slaba, ljudje, ki so zmožni tovrstnega napora in predvsem motivacije za vztrajanje, so občudovanja vredni. Toda hej, tako kot vse trende se tudi tega pretirano poveličuje. Pozablja se, da mišice niso vse, da popoln obraz ni vse, da bo naslednjo sezono tako ali tako moderno nekaj drugega. Zgodovina je krasen primer tega, kako nesmiselno je iskati idealno zunanjo podobo. Čas bi že bil, da to ponotranjimo. Če bi se ljudje malo manj ozirali na to, kako nas vidijo drugi, bi bilo vsem veliko lažje.

Žal živimo v družbi, kjer se knjige sodi po platnicah. Ta naša hiba najverjetneje ne bo nikoli popolnoma izginila, pregloboko je zasidrana v nas. Lepota je vrednota, verjeti, da se bo to kdaj spremenilo, ni ravno realno. Toda mislim, da počasi, ampak res počasi, izgublja svojo moč. Poznate občutek, ko vam je bil nekdo tako zelo lep, da ste ostali odprtih ust, ko ste ga prvič videli? Potem pa presneti človek spregovori in spoznaš, kako neverjetno plitek je. In kar naenkrat na njem opaziš nekaj, kar te začne odbijati. Nekoliko idealistično je pričakovati, da bomo ljudje začeli soditi zgolj po značaju, a prišli smo do točke, kjer je značaj postal neizogiben pri presojanju tega, ali dotično osebo sploh želimo imeti v življenju. No, in to, dragi moji, je razvoj, neke vrste evolucija, bi lahko rekli. Ker lepota, ki ji je vredno poiskati definicijo, ni zunanja, pač pa notranja (naj se sliši še tako klišejsko).

Barbari

Barbar, beseda že od antičnih časov označuje človeka, ki je namesto človeških, humanističnih načel prevzel živalski nagon. Za visoko razvite Rimljane so bila to germanska, slovanska ter mnoga druga nerimska ljudstva, ki so vdirala v cesarstvo. Prebivalci imperija so v povprečju uživali v visoko razviti likovni umetnosti (čeprav so jo bolj ali manj prevzeli od starih Grkov), kompleksni glasbi in elegantni literaturi. Prav zato so jih tako odvračali načini izražanja "barbarskih ljudstev". Svoje zaničevanje Germanov, Slovanov, Keltov in drugih ljudstev so razlagali kot utemeljeno, saj so le-ti predstavljali nerazvitost in brezevolucijsko stanje človeške rase.

Psihološko so se tako rešili groze, ki so jo čutili ob pogledu na preproste, a v svoji preprostosti srečne ljudi. Strah jih je bilo. Strah jih je bilo tega, da se pod njihovimi lastnimi togami in s kozmetiko popravljeno kožo skrivajo enake lastnosti, ki so jih skozi stoletja zakrivali z nečim, kar so poimenovali človečnost. Ustvarili so membrano, s katero so izkazovali svoj intelekt in ki jih je ščitila pred živalskimi poželenji ter mislijo, da v resnici nimajo čisto proste volje.

V današnjih časih se nam kljub njihovi razvitosti tudi Rimljani s svojimi običaji zdijo barbarski. In v tem nismo nič kaj zelo drugačni od njih, le da smo zaviti v še debelejšo odejo laži in zanikanja. Lahko se še tako lepo oblečemo, beremo še tako zapletene politične eseje in zraven mirno poslušamo italijansko opero, a pod vsem tem bliščem še vedno tiči tisti z blatom umazani, goli in živalski pravi jaz, ki čaka na izbruh, izgred, ko bo lahko pobegnil iz svoje navideznosti.

Ta misel raziskovanja narave človeške psihe je rdeča nit letošnjih Mladik. Naslovnica vsake številke bo s fotografijo prikazala modern vsakdanjik, naš ilustrator pa barbarsko podlago teh dejanj. Na vsako naslovnico se bo navezoval eden od člankov v sredici revije. Ob tej priložnosti smo posneli tudi film, ki prikazuje žensko, ki odstopa od konvencionalnih norm in kljub obtožujočim pogledom neznancev živi svoje življenje v celotni svoji pristnosti. Film je dostopen preko navedene QR-kode, na Youtube kanalu Mladike in na spletni strani *mladika.ledina.si*.

Tim Topić

model
Kim Svetelj

fotografa
Jure Žigon in **Tim Topić**

Je profesorica matematike, dolgoletna mentorica Dijaške skupnosti Gimnazije Ledina, oseba, ki ima rada šport, oranžne vrtnice in zna vedno presenetiti prijatelje. Zanjo pa velja tudi: enkrat ledinka, vedno ledinka.

Tamara Možina Artač

Anja Vrtačnik in **Tajda Tomšič**

fotografinja
Loti Rajič

Od kod prihajate?

Prihajam iz Ljubljane. Najstniška leta sem preživela v Šiški, kasneje v Notranjih Goricah, potem sem se s fantom preselila na Vič.

Kje živite zdaj?

V dvojčku v Črni vasi.

Katero srednjo šolo ste obiskovali?

Obiskovala sem srednjo pedagoško šolo, bodočo Ledino.

Kdo je bil vaš najljubši profesor oz. profesorica v srednji šoli?

Imela sem zelo malo neljubih profesorjev, ampak največji vtis name sta naredili profesorica matematike Majda Delak in profesorica fizike Alenka Vengar, čeprav sta bili zelo različni osebi. Profesorica matematike je bila nedostopna, stroga, a objektivna. Profesorica za fiziko pa odlična pedagoginja, kasneje je postala tudi moja dobra prijateljica. Moram pa omeniti tudi profesorja Pavliho, ki me je nedolgo nazaj (smeh) učil zgodovino in samoupravljanje s temelji marksizma in je danes tudi moj dober prijatelj.

Kaj pa najljubši predmet?

Absolutno matematika, čeprav sem imela rada tudi angleščino.

Imate kakšno noro prigodo iz najstniških let?

Take prigode, ki bi se mi zgodila v šoli ali med poukom, skorajda ni, saj sem bila preveč pridna dijakinja. Enkrat smo skupinsko špricali biologijo. Profesorica je bila izjemno stroga, zato nas je kaznovala tako, da smo pomivali okna. Sem pa doživela cel kup norih prigod zunaj šole, ampak se mi zdi, da ni preveč pametno, da o njih govorim (smeh).

Katera je prva stvar, ki vam pade na pamet, ko pomislite na Ledino?

Vedno najprej pomislim na pozitivne stvari. Veselje, lumparije, nepozabne dogodke. Seveda se najdejo tudi negativne stvari, če bi se poglabljala, ampak nekako silijo v ospredje dobre.

Kaj bi bili, če ne bi postali profesorica?

Če ne bi bila profesorica matematike, bi bila profesorica angleščine. Kar dolgo sem si želela študirati angleščino. V mladih letih sem imela celo idejo postati veterinarka, ampak veterinarji morajo živali tudi usmrtiti. To pa ne bi šlo. Preveč solz bi potočila. Biti profesorica je super. Niti malo mi ni žal. V naslednjem življenju bom spet.

Kako ste začeli z dijaško skupnostjo?

Pred mano je bil mentor dijaške skupnosti zdajšnji ravnatelj, predsednik pa moj dijak Iztok Šušteršič. Potem ko je ravnatelj zmagal v kandidaturi za ravnatelja, me je Iztok predlagal za mentorico dijaške skupnosti.

Se spomnite kakšnega posebnega dogodka v dijaški skupnosti? Česa ne morete pozabiti?

V dijaški skupnosti se vedno dogaja dobro in slabo, največ je seveda dobrih trenutkov, a moram omeniti enega slabega. Na eni od prvih prireditev Vugiji so dijaki imitirali profesorje. A šlo je predaleč, imitacija je postala žaljiva. V scenariju ni bilo tako. Igralec je improviziral in se preveč sprostil. Stala sem v zaodrju in samo nemočno opazovala. Sicer zelo dobra prireditev je takoj dobila negativen pečat. Ena točka je vse dobro dobesedno zbrisala. Dobrih dogodkov je veliko več in so bolj "interni". Pa tudi časa ni, da bi vse naštela.

Koliko časa ste že mentorica dijaške skupnosti?

Mentorica sem že 17 let.

Ste raje mentorica DSGL ali profesorica matematike? Zakaj?

Težko vprašanje. Študirala sem matematiko in z veseljem jo učim. Uživam v razredu, med dijaki. Vedno se najde par nagajivčkov, ki jih je treba spraviti v red, in večinoma zmagam jaz. Dijaška skupnost pa je moj drugi razred. Veže nas čisto poseben odnos brez ocen, brez ukorov, brez neopravičenih ur, namesto tega so v ospredju ustvarjalnost, samostojnost in dobra volja. Sicer sem zelo vesela, da imam oboje. Včasih je tudi naporno, a človeka notranje bogati.

Kateri projekt dijaške skupnosti je vaš najljubši?

Vugiji, najtežji in najljubši.

Kaj imate najraje pri svojem poklicu?

Pri svojem poklicu se počutim zelo svobodno. Najbolj mi je všeč, da delam z mladimi, poklic je dinamičen, vsaka generacija prinese nekaj drugega, nekaj novega, nikoli ni dolgčas.

Kaj pa bi najraje spremenili pri svojem poklicu?

Ni mi všeč, da so tako pomembne ocene in točke. Menim, da veliko dijakov pade skozi sito, ker teh točk nimajo, čeprav so na svojem področju izjemno nadarjeni. Svojim dijakom vedno rečem, naj gimnazijska leta vzamejo tudi kot šolo za življenje. Naj nikar ne preživijo štiri leta samo s knjigami zaprti v sobi, mnogokrat nesrečni in žalostni, včasih depresivni, tudi pod težo razočaranih staršev, ki pač v želji po uspehu svojega otroka pritiskamo in težimo do onemoglosti. Mogoče je moj pogled malo nepričakovan za profesorja matematike, ki bi moral biti zahteven, strog, avtoritativen. Zahtevna verjetno sem, mi je pa tudi jasno, da ni vsak za matematiko in da ni samo moj predmet na tej šoli.

Kaj delate v prostem času?

Vsak dan, ko pridem domov, najprej začnem pospravljati. V tem ne uživam, ampak uživam v tem, da je pospravljeno. Pozimi zelo rada smučam, poleti sem na plaži, soncu, čolnu … Pa potujem tudi rada in hodim na koncerte. Sicer pa rada obiskujem športne prireditve. Sem velik navijač slovenskih športnikov predvsem v alpskem smučanju in košarki. A v bistvu navijam povsod, kjer tekmuje Slovenija, nazadnje je bila to odbojka. Moja najljubša športnica je seveda Tina Maze, sicer pa nimam favorita, navijam za Ilko Štuhec, Žana Kranjca, tudi za naše skakalce, občudujem pa tudi tiste, ki niso naši, a so nedosegljivo dobri, na primer Marcel Hirscher in Mikaela Shiffrin. Kar se košarke tiče, pa čakam, da naši ubranijo naslov evropskih prvakov. Navijam za klub Cedevita Olimpija.

Imate kakšen skriti talent?

Nisem samozavestna oseba in nimam občutka, da imam sploh kakšen talent. Moji prijatelji pravijo, da znam delati zelo lepa presenečenja. Če je to talent, pa ne vem.

Kaj je na vašem seznamu stvari, ki bi jih v življenju radi opravili?

Rada bi spoznala Tino Maze. Šla bi na koncert Briana Adamsa, čeprav sem bila že na treh. Rada bi si postavila hiško v Baški, kamor hodim vsako leto na morje, in rada bi šla v New York. Pa Abbin muzej me še čaka.

Kdo je vaš vzornik?

Moj oče. Je prijazna, topla, pomirjujoča oseba, polna nasvetov. Ima velik smisel za humor in je zelo priljubljen. Je človek, ki mi ob težkih trenutkih nastavi ramo, ker ni samo moj oče, ampak moj najboljši prijatelj.

Kaj počnete poleti?

Poleti sem na morju. Vsak petek vidim samo smer morje. Nekateri se čudijo, da se ne naveličam. Nimam časa prebrati metra knjig (smeh). Imam sonce in prijatelje, poleg družine seveda.

Ali bi dijakom še kaj sporočili?

Dragi dijaki, jeza, žalost in strah so neprijetna in slaba čustva. Želim vam, da preživite gimnazijska leta predvsem veselo, nasmejano in srečno. In sanje se bodo uresničile.

Z Ivanom na maturo 2020

Maturanti smo bili lani zelo šokirani in razžaloščeni, ko smo izvedeli, da nam je RIC dodelil za maturo kar štiri Cankarjeve drame, in sicer Za narodov blagor, Kralja na Betajnovi, Pohujšanje v dolini šentflorjanski in Hlapca. Skozi vse štiri drame se bomo maturanti srečevali s kritiko družbe tistega časa, in ker je bil Cankar zelo političen človek, bomo v drami Hlapci spoznali še njegov politični program.

Raje kot na njegovo politično življenje se bomo v tem prispevku osredotočili na njegovo zasebno življenje, ker, bodimo iskreni, zanima nas njegovo "umazano perilo". V svojih delih je pokazal, da pozna vrline ženske, še zlasti pa ceni tisto, kar lahko ženska naredi za moškega. Ženska ljubezen je vir močnega zadovoljstva za moškega, lahko mu prinese tolažbo in duševni mir. Cankar pa je predvsem spoštoval sposobnost, da lahko ženska ljubi moškega z materinsko ljubeznijo.

Ženske so prihajale in odhajale iz njegovega življenja, a nobena ga ni tako močno zaznamovala kot njegova lastna mati. Lahko rečemo, da je imel dokaj resne "mommy issues". Ivan je čutil močno potrebo po kakršnikoli ljubezni, a že materina ljubezen je bila zanj preveč in ga je obremenjevala. O materi je pisal veliko, saj se je mati s svojim življenjskim nadzorom in osebnostjo vpletla v sam temelj avtorjevega ustvarjanja. Opisoval jo je z brezmejnim spoštovanjem in jo poveličeval. Mater je enačil s svetnico mučenico. Ivanova močna navezanost na mater se kaže že v njegovih mladostniških delih. Pogosto je obravnaval motiv materinega življenja, njeno smrt in življenje po njeni smrti. Po slednji se je Ivan počutil osamljenega in je neizmerno hrepenel po materini ljubezni. Ta želja se je skozi leta le stopnjevala in postala skoraj dominanten čustveni refleks v vseh njegovih besedilih, ki vsebujejo materino podobo. Sebe v večini pripovedi o materi obtožuje hude krivde zaradi ostrih in nepravičnih besed, ki jih je kdaj izrekel. Obtožuje se tudi zaradi vseh svojih neizrečenih prošenj za odpuščanje ter svoje nehvaležnosti. Poleg krivde se v besedah kaže tudi velika materina sposobnost odpuščanja oziroma sinovo hrepenenje po tem, da bi si to odpuščanje tudi zaslužil.

Ivanova zadržanost do matere je bila stalen pojav v njegovem življenju, zato je čutil, da ima v odnosu do nje neporavnane dolgove. Čeprav jo je ubogal, spoštoval in ji bil hvaležen, se je zavedel, da od njega ni dobila vse ljubezni, ki si jo je zaslužila. V stiku z njo ni bil popolnoma sproščen, ni znal biti prijazen do nje in ji vračati čustev z enako močjo. Materi ni znal podariti ljubezni, ki ji je pripadala.

Ivanov odnos z lastno materjo je močno vplival na njegovo pisanje in ljubezensko življenje. Vse življenje ga je spremljal občutek krivde, ker materi ni znal izkazati zaslužene ljubezni.

Pa še namig RIC-ovim strokovnjakom, ki izbirajo teme za maturitetni esej: Cankarjev odnos do žensk je veliko zanimivejši kot njegov odnos do takratne družbe in politike.

Neža Žagar Žnidaršič

ilustrator
Fedja Kovič

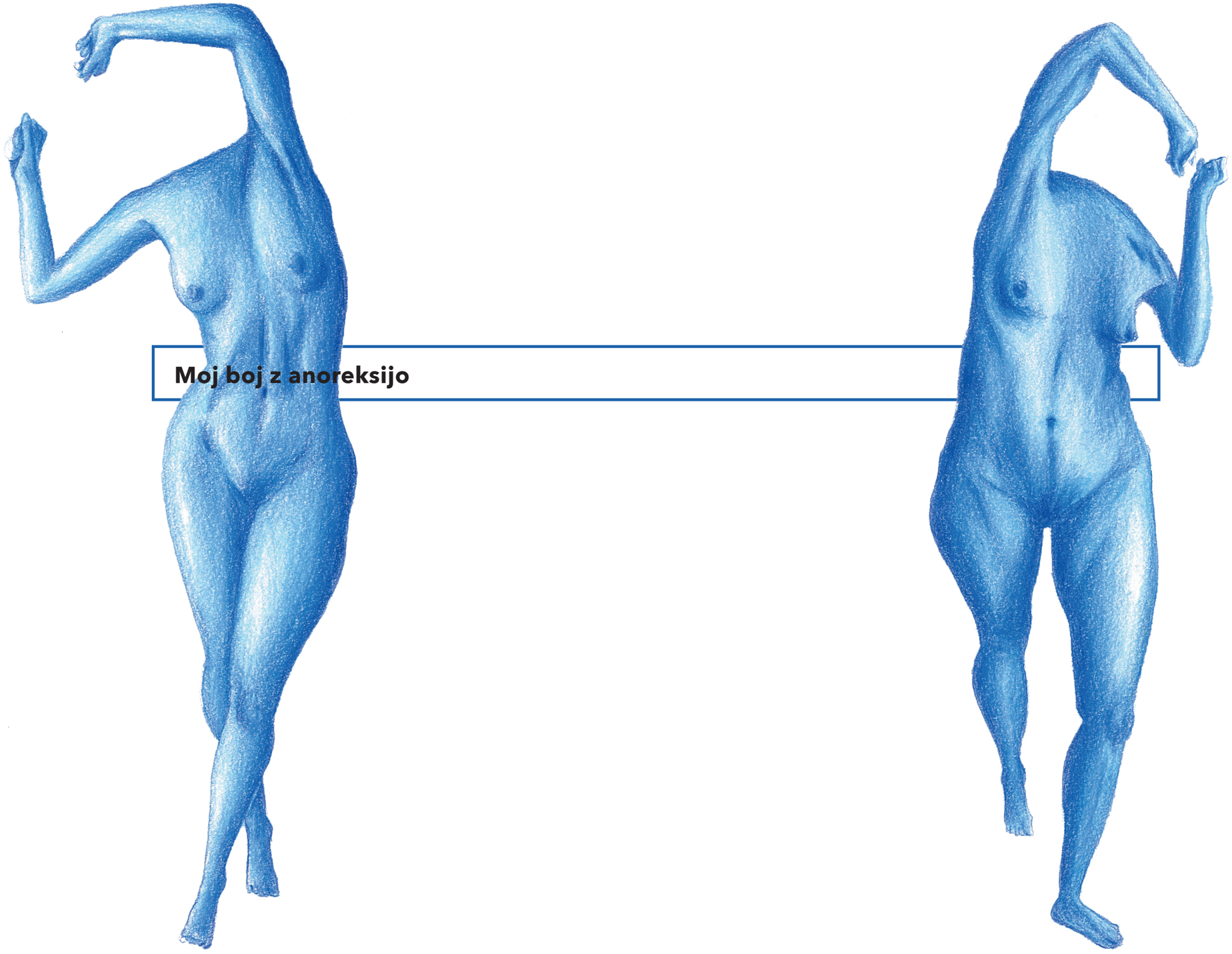

Moj boj z anoreksijo

Pogledam se v ogledalo. Gledam in gledam in ne vidim ničesar res lepega in postavnega. Debela stegna, obročki, nabrani okoli trebuha, zaobljena lica in da ne govorim o strijah, ki se s svetlobno hitrostjo neumorno širijo! Nekaj bo zagotovo treba ukreniti glede tega. Seveda, shujšati bo treba! Tako se je začela ena najbolj zanimivih in hkrati groznih, predvsem pa izjemno poučnih izkušenj v mojem življenju. Boj z anoreksijo.

Po raziskavah se z anoreksijo nervoso srečajo štirje odstotki žensk na leto, bolezen pa spada med duševne bolezni z najvišjo stopnjo smrtnosti. Na 9–10 žensk se bo z anoreksijo srečal en moški. Ta članek nima namena te bolezni promovirati, jo širiti ali kako drugače vsiljevati v tvoje misli, temveč opozoriti na to, kako nevarna, prikrita in tiha je lahko taka bolezen. Upam, da ti bo vsaj malo bolje pomagal razumeti ljudi, morda svojce ali prijatelje, ki se srečujejo s to boleznijo. Že samo pogovor s prizadeto osebo, droben nasmeh ali objem lahko v določenih situacijah spremenijo ogromno.

Na začetku je res šlo samo za izgubo kakšnega kilograma, da bi mi pač oblačila lepše pristajala ali da bi pritegnila pogled kakšnega luštnega fanta, predvsem pa da bi se bolje in lepše počutila v svoji koži. Zakaj sem šla v to? Kaj mi je bilo? Ne vem. Vem pa, da te izkušnje ne bi privoščila niti najhujšemu sovražniku. Začnem s hujšanjem. Prvi teden je mimo in na tehtnici ni opaziti skoraj nobenih sprememb. Očitno moram več telovaditi, umakniti z jedilnika vse čokolade, okusne tortice, čipse in podobne dobrote. Mine teden, dva, mesec in kilogrami na tehtnici počasi padajo. Vau, končno sem nekaj dosegla! Končno sem videti lepše in končno imam lahko svojo težo pod nadzorom. Ljudje, ki me poznajo, opazijo manjšo spremembo in me pohvalijo, všeč jim je moj videz, jaz pa sem ponosna nase, da sem opažena kot lepa, predvsem pa da sem zaradi tega v središču pozornosti. Nekaj časa je res vse pod nadzorom, kmalu pa nisem več zadovoljna z novo težo. Izgubiti moram še vsaj nekaj kilogramov, moram!

Po približno mesecu ali dveh mi ljudje začnejo govoriti, naj se ustavim, da zdaj je pa res dovolj, da ne smem več hujšati. Ampak jaz jih ne poslušam, mislim si svoje. Gotovo mi samo zavidajo mojo lepo postavo in želijo, da sem spet taka kot prej. Ne! Jaz zagotovo ne bom verjela drugim, ampak poslušala samo sebe! Pri svoji postavi še vedno opazim nekaj napak. Še vedno je veliko stvari, ki bi jih bilo treba spremeniti, nič ne bi bilo narobe, če bi imela stegna še malo ožja. Takrat ko sem začela poslušati "samo sebe", se seveda nisem zavedala, da se je v tem času vame naselil drug glas, imenovan anoreksija. Poslušala sem torej njo in delala stvari, ki mi jih je narekovala ona. Iz dneva v dan sem živela v začaranem krogu štetja kalorij, izogibanja obrokom in pretirane telovadbe ter v nenehnem razmišljanju o tem, kaj lahko jem in česa ne – moje misli so bile zaposlene s samimi groznimi stvarmi. To je zasvojenost, ki se je težko znebiš. Moje novo mišljenje je bilo: to je to. Če želim ostati taka, moram tak način življenja nadaljevati brez sprememb.

Čez dva ali tri mesece se pojavijo novi zaskrbljeni odzivi ljudi, prijateljev, družine. "Si zbolela?", "Vau, zelo si suha!", "Kaj se dogaja s tabo?" so najpogostejša vprašanja in mnenja. Zakaj me ljudje to sprašujejo? Kar se da prepričljivo, utemeljeno in premišljeno jih mirim, da imam vse pod nadzorom, da ni nič narobe. Najbolj pa se upiram vprašanju o anoreksiji. Ne! Jaz pa res nimam anoreksije, ni šans, jaz nisem ena tistih, ki se ujamejo v to past! Med njimi in mano je ogromna razlika! Pa saj ni nič narobe, vse je tako, kot je bilo pred nekaj tedni! Po dolgem času stopim na tehtnico, in ko vidim številke na njej, sem presunjena. Kako se je stanje lahko tako na hitro spremenilo, kdaj so se številke tako nenadno znižale? Pa saj sem vse delala tako kot prej! Ne bi se smelo nadaljevati v to smer!

Takrat sem zaznala, da svojega hujšanja očitno nimam več pod kontrolo. Nikoli si nisem želela imeti tako nizke telesne teže. Počutila sem se prizadeto, razočarano, grdo, predvsem pa nemočno. Verjemi, res ni prijetno naenkrat v ogledalu videti kosti, ki jih prej nikoli nisi. Ali pa gledati vse ljudi, ki vate strmijo s pomilovanjem in hkrati zgražanjem. Bila sem razdvojena med glasom v sebi, ki mi je, tako kot drugi ljudje, govoril, da moram iti k zdravniku, nehati hujšati in spet pridobiti normalno težo, in med glasom anoreksije, ki me je ves čas opominjal na to, da so take misli bedarija, da so me ljudje s svojimi mnenji zavedli in da je vse v redu, če nadaljujem.

Resnosti položaja, v katerem sem se znašla, sem se, odkrito povedano, začela zavedati šele nekaj tednov po začetku zdravljenja. Ko danes samo pomislim na to, kaj bi se lahko zgodilo, če takrat ne bi začeli ukrepati, se zgrozim. Mislila sem, da bosta obisk ali dva pri zdravniku rešila položaj in bom prosta ter spet normalna. Ja, pa kaj še! Ta bolezen si je vzela najmanj dve leti, da sem se je dokončno rešila in osvobodila.

Danes vem, da je bila za mano težka, a uspešna pot. Nočem, da bi me anoreksija zaznamovala, vem pa, da mi bo za vedno ostala globoko zarezana v spomin. Želim si, da bi je bilo prisotne čim manj, in če že, s čim lepšim koncem brez zapletov.

Maša Omahen

ilustratorka
Iris Kren

Praznični december

Najin najljubši mesec je tu! Morda je to zaradi snega, vzdušja ali pa samo zaradi dejstva, ker je december vedno čarobno obarvan (od Miklavža do Božička in dedka Mraza) in ker vse lepo diši po piškotih, vroči čokoladi in kuhanem vinu (ki ga sami ne pijeva, a vseeno). V tem članku vas bova spomnili na nekaj najpomembnejših stvari, ki jih decembra preprosto morate imeti.

Torej, kaj je "must have" za praznični december? Prva stvar na seznamu je zagotovo adventni koledar. Včasih je bil čokoladen, zadnja leta pa najdemo tudi kozmetične ali pa celo adventne koledarje z nogavicami. Misliva, da je prav, da se držimo tradicije in si nabavimo čokoladne, decembra čokolada tako ali tako ne škodi.

Naslednja stvar so božični puloverji. Velja tiho pravilo: bolj kot je kičast, lepši je. Če si oseba, ki ne mara preveč okrancljanih puloverjev, pa bo prav tako super enobarven pulover. Dokler je rdeč, seveda. Ne pozabi na tople, debele nogavice ali pa tanke z različnimi odbitimi vzorci. Preverjeno ti poveva, da najboljše nogavice najdeš na moškem oddelku (čeprav so dekletom prevelike, si pač kupi najmanjšo številko in jih potem operi na visoki temperaturi, da se skrčijo).

Adventni venček, jaslice in potica veljajo za bolj versko obarvane stvari, a vseeno ne vidiva razloga, zakaj ne bi mogli imeti adventnega venčka, da lahko prižgeš eno svečko vsako nedeljsko kosilo. Fino je, če potico znaš pripraviti; če ne, pa se obrni na mamo ali babico (njihove so po navadi najboljše).

Ne pozabi na najbolj klasične stvari! To so božična jelka, pisani okraski in lučke. S tem poživiš svoj dom in tako lažje čakaš na božič in konec leta. Ne skrbi, smreko lahko postaviš tudi teden dni pred božičem, če se ti ne da prej.

Kaj pa božična glasba? Seveda, ne sme manjkati! Ne boj se, zanjo ni nikoli prezgodaj. Nekaj božičnih klasik, za katere upava, da te bodo ogrele na še tako mrzel zimski dan: božični album Michaela Bubléja (na njem najdeš čisto vse klasike), božični album a cappella skupine Pentatonix, All I Want for Christmas Is You (Mariah Carey), Last Christmas (Wham!), Santa Baby (Ariana Grande), Mistletoe (Justin Bieber) in pa vsem znana Sveta noč.

Seveda ne sme manjkati doza pocukranih božičnih filmov, ki jih lahko gledaš sam/a, s svojo boljšo polovico ali pa z družino. Predlagava Sam doma (Home Alone, 1., 2. in 3. del), Grinch, Počitnice (The Holiday), Pravzaprav ljubezen (Love Actually), Škrat (Elf), Božič na kvadrat (Four Christmases), za zadnji večer v letu pa si lahko ogledaš Silvestrovo v New Yorku (New Year's Eve).

Pogreješ se lahko ob skodelici vročega čaja (če še ne piješ kuhančka). Lahko je zeliščni ali sadni. Namig: poskusi noro dober sadni čaj mandljev piškotek!

V božičnem času ne smejo manjkati praznični piškoti, zato je tukaj preprost recept. Naredi jih lahko prav vsak! Edini nasvet, ki ga imava zate, je, da natančno prebereš recept. Piškoti se odlično podajo k vročemu kakavu ali čaju med gledanjem zgoraj navedenih filmov.

Sestavine:
- *100 g masla (sobne temperature)*
- *150 g moke*
- *75 g sladkorja v prahu*
- *50 g mletih mandljev (ali orehov ali lešnikov)*
- *1 rumenjak*

Postopek:
V posodi kar z rokami zmešamo maslo in moko, da dobimo drobtinam podobno zmes. Nato dodamo sladkor v prahu, mlete mandlje in rumenjak. Zmešamo in oblikujemo kepo, ki naj v hladilniku počiva 30 minut. Pečico medtem segrejemo na 200 stopinj Celzija. Testo razvaljamo na pomokani površini in z modelčki izrežemo oblike. Piškote pečemo 6–8 minut. Počakamo, da se malo ohladijo, potem pa še tople potresemo z vaniljevim sladkorjem ali pa jih pomočimo v stopljeno čokolado. Pa dober tek!

Last minute obdarovanje
Večni problem božičnega časa je obdarovanje. Kaj kupiti svojim najbližjim oziroma kaj kupiti svojemu skritemu prijatelju (če se to igrate)? Nekaj idej, da boš presenetil/a svojega obdarovanca oziroma obdarovanko: skodelica za kavo ali čaj, skodelica za kosmiče ali čokolino, za bolj nežne dušice ogrlica, zapestnica ali obesek (pazi, da ne bankrotiraš!), ovitek za telefon s posebnim vzorcem, toaletna torbica, knjiga, karte za koncert.

Ampak, kdo pravi, da moraš nekaj kupiti? Lahko kaj narediš tudi sam/a in tako prihraniš nekaj denarja. Naredi foto album ali pa spleti šal (zakaj pa ne?), speci piškote in jih lepo zavij. Glavno je, da osebi narišeš nasmeh na obraz.

Gingerbread house
V Sloveniji gingerbread house oziroma hišica iz medenjakov ni tako zelo priljubljena, a to ne pomeni, da je ne bi smeli narediti. Ob izdelavi hišice se lahko zbližaš s svojo mlajšo sestro ali bratom, seveda pa ni nič narobe, če hišico narediš s starejšimi ljudmi ali sam. Važno je, da se pri tem zabavaš. Recept za hišico najdeš na spletu, kjer lahko pregledaš tudi fotografije, kako jo okrasiti, lahko pa se prepustiš svoji domišljiji.

In od kdaj ljudje pečemo medenjake? Najstarejši zapisi o peki medenih kolačev in uporabi ingverja v pijačah in živilih izvirajo iz antičnega Rima. Prve medenjake naj bi v Evropi spekli konec 11. stoletja, ko so križarji s pohodov prinesli začinjen kruh. Po francoski legendi pa naj bi medenjake v Evropo leta 992 prinesel armenski menih Gregor Makar, ki naj bi sedem let živel blizu francoskega mesteca Pithiviers, kjer je duhovnike in druge kristjane učil peči medenjake. Medenjaki, kot jih poznamo danes, izvirajo iz srednjeveških evropskih kulinaričnih tradicij. Najstarejši pekarni medenjakov sta bili ustanovljeni v Ulmu leta 1296 in v Nürnbergu leta 1395. Nürnberg je bil prepoznan kot prestolnica medenjakov, saj je v začetku 17. stoletja ceh začel zaposlovati mojstrske peke in kvalificirane delavce za ustvarjanje zapletenih umetniških del iz medenjakov. Tradicionalno sladilo nürnberških medenjakov je med, dodane so začimbe ingver, cimet, klinčki, muškatni orešček in kardamom. Zanimivo je, da je imela angleška kraljica Elizabeta I. medene figure, ki so upodabljale njene najpomembnejše goste.

Danes se tradicija nadaljuje. V Nemčiji na božičnih tržnicah prodajajo okrašene medenjake in hišice iz medenjakov (Lebkuchenhaus ali Pfefferkuchenhaus). Z izdelavo medenjakovih hiš praznujejo predbožični čas v številnih državah: na Švedskem jih pripravljajo na dan svete Lucije, na Norveškem pa zgradijo mesto medenjakov (pepperkakebyen). Organizirajo celo tekmovanje. Hiša iz medenjakov se pojavi tudi v Guinnessovi knjigi rekordov – leta 2012 so v teksaškem mestu Bryan v ZDA postavili največjo hišo iz medenjakov, veliko kar 234 kvadratnih metrov.

Upava, da ti bo ta mali vodnik po veselem decembru pomagal ustvariti čaroben čas.

Anja Vrtačnik in **Maša Pandža**

Reči ne brez slabe vesti

Anja Vrtačnik

ilustratorka
Manca Žitnik

Vsak ima točko, ko se "jaz" upre in ne popušča več. Nihče ne ve, zakaj do tega pride. Kljub temu da se upiramo z nekakšnih strahom in se zavedamo, da lahko zaradi tega zaidemo v nevarnost, pa v določenem trenutku nekaj potisne našo zavest natanko na mejo tega, česar si ne želimo, ne moremo sprejeti ali glede česa pač ni mogoče popustiti. Tega se nismo naučili v družini ali šoli, a je vseeno tam kot trden zid, označujoč mejo, ki je ni mogoče prestopiti.

Ko smo žrtve izkoriščanja, ponižanja ali zlorabe, ko nekdo prekrši naše pravice, to v nas izzove ogorčenje. Pojavi se, ker kot živa bitja premoremo izjemno sposobnost, da se, ko so poteptane naše vrednote, razbesnimo kot ris. Ko se upremo manipulaciji ali zavrnemo zahrbtno prijateljevo ravnanje, utrjujemo svojo človečnost. Na žalost pa ne znamo niti nismo sposobni vedno tako ravnati. Pogosto se znajdemo v situacijah, ko bi namesto ja raje rekli ne in ko se pustimo izkoriščati osebam, čeprav bi to lahko preprečili. Ste se kdaj pogledali v ogledalo in si skušali oprostiti, ker niste rekli tistega, kar ste mislili? Ste v sebi že kdaj občutili boj zaradi strahu pred soočenjem z nasprotnim mnenjem? Če pogledamo svoje medčloveške odnose, opazimo, da nihče ni povsem imun na nasilje. Veliko ljudi ima težave pri izražanju čustev, ki segajo od popolne negotovosti (npr. socialna fobija, izogibanje neprijetnim čustvom …) do vsakodnevnih naključnih težav (npr. izkoriščevalski prijatelji, neuvideven partner ali partnerica …).

Psihološko izkoriščanje se začne, ko koristoljubne osebe najdejo človeka, ki se jim ne zmore upreti. Osebe, ki izkoriščajo, si poiščejo odvisne in prijazne osebe. Prepoznajo jih po komunikaciji: tih način govorjenja, napeta drža, izmikajoči se pogledi, pretirana prijaznost in stalno opravičevanje. Vedno ko se podredimo, poškodujemo svojo samozavest. In čeprav jo tisti trenutek dobro odnesemo, se ne moremo izogniti sramu, ker smo izdali lastna prepričanja. Niti pozneje, ko si obljubimo, da se to ne bo ponovilo, se ne otresemo bolečih občutkov moralnega neuspeha. Obstaja pa psihološko orodje, ki nam pomaga pri zavzemanju za osebne pravice in postavljanju zanje, ne da bi pri tem poškodovali pravice drugih. Imenuje se asertivnost. Kaj sploh je asertivnost? Je svoboda v izražanju, čustvena svoboda, praznjenje našega sistema predelovanja podatkov, ki s tem postane učinkovitejši. Je varovanje sebe brez zapostavljanja drugih in ohranjanje duševnega zdravja ob učenju tega, da se izrazimo tako, kot mislimo. Je nekakšna srednja pot, ki sta jo zagovarjala Aristotel in Buda, vključuje pa vztrajnost tistih, ki želijo svoje cilje doseči s spoštovanjem drugih in sebe. Osebe, ki ravnajo asertivno, so samozavestnejše in se izražajo bolj tekoče. In kdaj oseba ravna asertivno? Ko je sposobna ohraniti in uveljaviti svoje pravice (npr. izraziti nestrinjanje, reči ne, predstaviti nasprotno mnenje …), ne da bi pri tem drugi z njo manipulirali, hkrati pa tudi sama ne manipulira ali zanika pravic drugih.

Zakaj je dobro ravnati asertivno? Da bi nas drugi spoštovali, se moramo najprej spoštovati sami in najti tisto, kar nas dela posebne. Z drugimi besedami, moramo se imeti radi in čutiti, da smo vredni ljubezni. In ravno osebno dostojanstvo je priznanje, da si zaslužimo le najboljše. Asertivnost utrjuje osebno dostojanstvo in ljubezen do samega sebe. Omogoča nam psihološko obrambo, povečuje našo gotovost in zmanjšuje razkorak med realnim in nerealnim "jazom". Vsakič ko ravnamo asertivno, naš "jaz" dobi povratno informacijo: "Uspelo ti je!" In "jaz" zraste in raste vsakič, ko izkoristimo pravico do izražanja lastnih čustev in misli. Asertivno vedenje najbolje ponazori karate. Če je karateist ustrezno ponotranjil nauk karateja, ga bo izkoristil le, ko bo šlo za samoobrambo, hkrati pa bo vedel, da svojo spretnost lahko vedno uporabi. Zakaj se torej vseeno zgodi, da ne ravnamo asertivno? Odgovor je preprost: zaradi strahu. Strahu, da bomo videti nerodni, da ne bomo ravnali ustrezno, da ne bomo vedeli, kaj reči, da se bomo počutili krive, da bomo prizadeli druge in tako dalje. Če začutimo strah, se bomo podredili in umaknili.

Poleg strahu je krivda eno najtežje razumljivih čustev. Najučinkovitejši načini zmanjševanja občutkov krivde so iskren pogovor, resnična in simbolična poprava škode in opravičilo. Strokovnjaki krivdo delijo na neprilagodljivo (krivda se pojavi zaradi strahu in vodi v kaznovanje samega sebe) in prilagodljivo (zmerna krivda). Osebe, ki krivdo v vseh primerih prevzemajo nase, razvijejo vsaj tri vrste neasertivnih mislih: ne smem prizadeti drugih, tudi če pri tem zanemarim svoje pravice; vztrajati moram pri prevzetih čustvenih obveznostih, tudi če izgubim svojo osebnost; in če se postavim za svoje pravice,

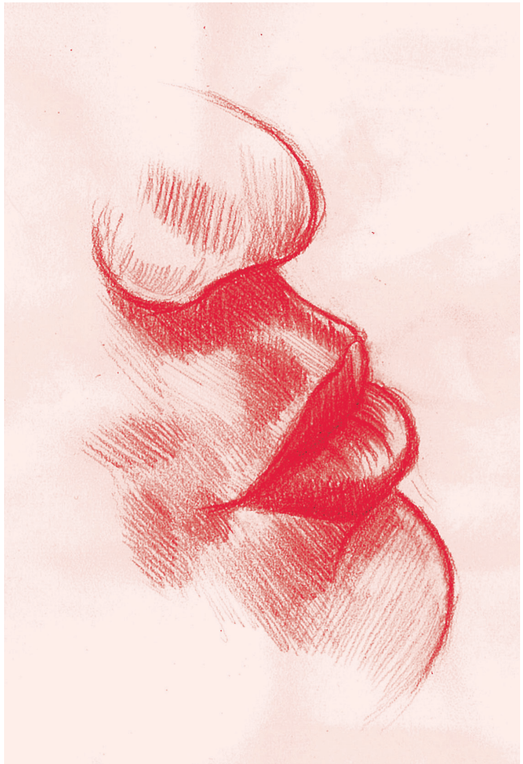

ravnam egoistično. Dejstvo je, da si tako zelo bojimo biti "bad guy", da smo raje žrtve, kot da bi tvegali nevarnost, da se motimo. V primerjavi z osebo, ki ravna egoistično, asertivna oseba ohranja pravico, da se sama odloči, komu bo pomagala in komu ne. V svoje ravnanje tako ni prisiljena, temveč ravna z lastnimi občutji. Obstajajo tri načela za premagovanje občutkov nerazumne krivde: načelo neomejene strpnosti (asertivna oseba je strpna, dokler niso ogrožene njene pravice), načelo modrosti in tehtnega premisleka (nemogoče je ravnati asertivno, če ne ravnamo modro, hkrati pa premislek zmanjša naše odzive in nas prisili, da razmislimo, še preden začnemo delovati) in načelo medosebne odgovornosti (oseba se obrani na način, ki bo povzročil najmanj škode ali sploh nobene). Še večji problem kot krivda je strah pred negativnim mnenjem drugih in strah pred lastnim neustreznim vedenjem. Ko smo obkroženi z ljudmi, je naša pozornost osredotočena na dva vidika: kaj počnem jaz in kaj počne oseba zraven mene. Jaz in drugi, drugi in jaz, zaznavanje in samozaznavanje. To je dvojni obraz misli, ki določajo našo identiteto. Iz teh dveh miselnih operacij nastane način, kako se povezujemo z drugimi. Če smo prepričani vase in ljudi okoli sebe dojemamo kot prijatelje, je strah ob oceni drugih minimalen ali pa ga sploh ni. Če pa se ne počutimo tako, se ravnovesje poruši in strah se spremeni v težavo. Pojavi se lahko socialna fobija ali tesnobna motnja. Posamezniki se ne morejo rešiti dileme: rad imam ljudi, a me plaši, kaj si mislijo o meni. Če se odmaknem, sem depresiven; če se približam, zaradi strahu zmrznem. Pri osebah, ki se bojijo, da bodo videti neumno, se asertivnost spremeni v sovražnika, saj niso sposobne govoriti o svojih čustvih. Pogled drugega je zanje medosebno ocenjevanje in lahko sproži čustvo, ki je vznemirljivo kot krivda. To je namreč sram. Ko se stanje oseb, ki se sramujejo sebe, začne izboljševati, so presenečene, saj ugotovijo, da se ljudje, ki so se jim prej zdeli skoraj popolni, od njih ne razlikujejo. Za premagovanje sramu pa ni drugega orodja kot brezpogojno sprejemanje sebe, ne glede na vse. Ko se bomo začeli sprejemati takšne, kot smo, bomo ugotovili, da je pravzaprav vse okej.

Če želimo biti asertivni, ne zanemarjajmo načina izražanja, hkrati pa ne pozabimo, da ne smemo žrtvovati vsebine svojega sporočila. Obstajajo tri načela za premagovanje vplivov družbene tesnobe: načelo brezpogojnega sprejemanja sebe ("dragocen/a sem" – sprejeti moram svoje bistvo; že zato, ker živim, sem nekaj posebnega), načelo primerjanja z resničnostjo ("razmišljam kot znanstvenik" – preverim, ali so moje misli utemeljene ali ne) in načelo dejavne izpostavljenosti ("izzivanje strahu" – treba se je boriti proti strahu in ga tako dolgo trpeti, da se iz njega lahko norčujemo).

Čeprav je ravnati asertivno težko, je prav, da poznamo to obliko komuniciranja, saj nikoli ne vemo, kdaj nam pride prav. In zapomnimo si: vsak ne drugim je ja sebi.

Povzeto po knjigi Walterja Risoja – Pravico imaš reči ne

Intervju z **Borutom Pahorjem**, predsednikom Republike Slovenije

V srednji šoli po lastnih besedah "izrazito neizstopajoč, povprečen dijak", danes človek z enim od daljših stažev v slovenski politiki. Z Gimnazijo Ledina ga ne veže le obisk v četrtek, 21. novembra 2019, s katerim se je odzval na vabilo dijakov in ki je del obeleževanja prihajajoče 30. obletnice samostojnosti Slovenije, ki jo želi praznovati (tudi) z mladimi, ampak še nekoliko bolj osebna vez: to gimnazijo je namreč pred nekaj leti obiskoval njegov sin. V enournem pogovoru z dijaki je govoril o družbenih in političnih temah, ki zadevajo mlade neposredno ali posredno. Pred odhodom pa je za Mladiko dal kratek intervju.

Tim Topić in **Anja Vrtačnik**

fotografinja
Loti Rajič

Bili ste predsednik stranke, poslanec v državnem zboru, predsednik državnega zbora, evropski poslanec, predsednik vlade, zdaj ste na sredi drugega mandata predsednika Republike Slovenije. Za marsikoga v slovenski politiki je to zavidljivo dolg seznam. Kaj sledi?

Poslanstvo predsednika republike opravljam z velikanskim zadovoljstvom, osrečuje me, daje mi vse, kar lahko. In to nalogo želim opravljati do zadnjega dne absolutno osredotočeno. Seveda pa si – kot vsak radoveden človek – glede svoje prihodnosti sem in tja zastavim vprašanje, kaj bo potem. Ampak zdi se mi, da je moja dolžnost, da to vprašanje vrnem v predal. Sem namreč človek, ki je zelo osredotočen na to, kar počnem. In če bi me zdaj prevzele sanje o času po izteku mandata, bi to pomenilo, da sem ljudi pustil na cedilu.

Ker ste ravno v šoli, kjer se uspeh vrednoti numerično, vas prosimo, da svoje predsedovanje ocenite od ena do pet.

S svojim delom sem zadovoljen. Ne mislim, da sem dal od sebe že vse, kar lahko, temveč da lahko dam še več. Biti izvoljen v drugo je težko. Ni ravno svetovni trend, da se mandat predsednika avtomatično ponovi. Očitno je bilo v mojem prvem mandatu nekaj, kar je pustilo dobro dediščino v zavesti ljudi in mi omogočilo drugi mandat. In tudi tega bi rad izkoristil, da za seboj pustim dobro dediščino. Svoje delo ocenjujem kot dobro, vendar vem, da je mogoče narediti še veliko več, in to me inspirira. Vsak dan začnem z vprašanjem, kaj lahko naredim še bolje.

Ste ena od prepoznavnejših političnih oseb v Sloveniji, delno tudi zaradi vaše dejavnosti na različnih družbenih omrežjih, kar vas – po našem mnenju – uvršča v sam vrh svetovnih politikov po povezanosti s svojim narodom. Kaj je botrovalo odločitvi za tako močno prisotnost na internetu?

V upanju, da vašega časopisa ne bere veliko ljudi, bom odgovoril iskreno. Povod, da sem se odločil aktivno vstopiti v svet družbenih omrežij – zlasti to velja za Instagram, ki je za politike zelo nehvaležen, lahko tudi dvorezen–, je bila odločitev, da nočem biti odvisen samo od tradicionalnih medijev. Drugače kot pri slednjih imate družbene medije v rokah sami, zato niste odvisni od drugih. To je za politika, ki želi biti v stiku z ljudmi, ker je odvisen od njihove volje, zelo pomembno. To je bil vzgib, povod. Hkrati sem želel razširiti možnosti in načine stikov z ljudmi – to pa je razlog za mojo prisotnost na družbenih medijih. Obstaja več načinov stikov z ljudmi – najosnovnejša in najpomembnejša sta stisk roke in pogovor; a ker se z vsakim pač ne morete pogovoriti, obstajajo tribune, konference in obiski; nadalje so tradicionalni mediji, v zadnjih letih pa tudi družbena omrežja. Odločitev, da jih ne izkoristite, se mi ne zdi hrabra. Na neki način vas to orodje mika, ker veste, da doseže ljudi, ki jih tradicionalni komunikacijski kanali ne, a hkrati se bojite, kakšen bo odziv. In potem raje rečete, da to ni primerno. Nimam pa nič proti, če drugi politiki tega ne uporabljajo.

Mogoče mladim pomeni več, če na Instagramu objavite sliko, kot pa če v časopisu izide članek.

Od znanih in vplivnih politikov sta Instagram za politično komunikacijo med prvimi začela uporabljati Obama in kanadski premier Trudeau, kmalu za njima sem v ta svet stopil tudi sam. Mi smo se tudi pogovarjali o teh stvareh in smo vedeli, da je to, kar počnemo, dvorezen meč. Zavedali smo se, da dostikrat naredimo napake, da pa se na tak način učimo o času, ki prihaja, ne samo o Instagramu, Twitterju ali pa Youtubu. Vedeli smo, da smo to dolžni storiti, če želimo iti v korak s časom. Prisotnost na družbenih omrežjih mi omogoča, da razumem nov čas in nove generacije, ki prihajajo in se socializirajo prek tega sveta. Stari ljudje že dolgo vedo, da slika pove več kot tisoč besed. Dejstvo, da slike ne bi uporabil za svojo promocijo ali promocijo svoje politike, je zamujena priložnost. Seveda pa to ni običajno, to sprva ni bilo sprejeto kot politično korektno, zdelo se je kot narcisoizem. Seveda pride do zdrsov, ampak to je edini način, da se učite.

Kaj vam v trenutkih razočaranja povrne dobro voljo?

Takrat se je treba spomniti na trenutke zadovoljstva in sreče, ki vas je prevzemala, ko ste uspeli. V spominu imam nekaj slik, utrinkov, ki mi povrnejo moč in voljo do dela ter voljo, da grem naprej. Do velikega uspeha navadno vodi veliko porazov. In naučiti se biti poražen je v življenju zelo pomembno.

Pristojnosti predsednika države določa ustava. Katere pa so nenapisane naloge, ki naj bi jih opravljal predsednik republike?

Mislim, da predvsem predsednik – včasih pa samo predsednik – lahko naredi nekaj stvari, ki jih ustava ne zapoveduje, hkrati pa ne prepoveduje. Predvsem to, da se na vse načine trudi povezovati svojo skupnost. To je moje najpomembnejše poslanstvo. Druge institucije skrbijo, da se uveljavijo njihova pooblastila, da je red, da se spoštuje pravo … Moja naloga pa je, da tudi emotivno povežem skupnost v celoto in da je predsednik izraz te celote.

Urša Roš

fotografa
Loti Rajič in **Tim Topić**

Manca Kraševec

Urša je nadarjena dijakinja četrtega letnika, ki se vzporedno izobražuje na Konservatoriju za glasbo, kjer se že dvanajsto leto uči čelo. Z glasbo se je začela ukvarjati v drugem razredu osnovne šole. Navdih za čelo so bili njeni starši, prav tako glasbeniki. Oba igrata klavir, kar je Uršo spodbudilo, da bi spoznala še kakšen drug inštrument.

Dopoldanske ure preživlja na Ledini, popoldneve na konservatoriju, tako da je pravzaprav cele dneve v šoli. Njeni večeri so rezervirani za učenje in vadbo čela. Pravi, da je hvaležna, da so profesorji na obeh šolah zelo razumevajoči in jo pri njenem natrpanem urniku podpirajo ter se ji prilagajajo. Če le ima možnost, se med prostimi urami uči in poskusi nadoknaditi zamujeno, da ji ostane več prostega časa. Za Ledino se je odločila zato, ker poleg igranja na inštrument želi pridobiti tudi splošno znanje, ki ji ga lahko nudi le gimnazija. Meni, da bi tovrstnega znanja morali biti deležni vsi, in svoje odločitve ne obžaluje. Čeprav je urnik naporen in ji je včasih težko, pravi, da je to nekaj, kar si želi početi in jo resnično veseli.

Njen največji dosežek se ji zdi dejstvo, da je bila sprejeta na konservatorij brez poznanstev in vez in je uspešno opravila sprejemne izpite. Opaža, da je v letih igranja zelo napredovala in z velikim užitkom gleda nazaj, kar ji daje motivacijo, da postane še boljša čelistka. Njen največji oboževalec je družina, saj jo že od začetka zelo podpira in jo vozi na vaje, čeprav zadnje čase veliko potuje s kolesom. "Biti otovorjena s težkim čelom ni preveč dobro za hrbet." Poslušajo jo na vsakem nastopu, brez njihove podpore bi ji bilo neizmerno težko. Pravi, da je njen največji vzornik njen profesor za čelo, ki je zelo bister in razgledan človek. Najbolj jo motivirajo obiski koncertov dobrih glasbenikov, saj si ob poslušanju virtuoznih melodij ne želi ničesar drugega bolj kot to, da gre domov vadit čelo. V težkih obdobjih kot glasbenica težko ostane motivirana, vendar jo takrat obisk koncerta znova navdihne in spravi na pravo pot. Pravi, da je za glasbenike poleg ogromno vaje zelo pomembno tudi to, da se udeležujejo koncertov in poslušajo druge glasbenike.

Melodij, ki jih igra, ne piše sama, saj pravi, da je njeno poslanstvo igranje in predajanje glasbe ljudem. V prihodnosti se želi preizkusiti tudi v tej smeri, saj bi ji to z glasbenega vidika pomagalo še bolj razumeti njen inštrument. Če bi lahko izbrala še eno glasbilo, ki bi ga igrala, bi izbrala rog, saj je po barvi glasu zelo podoben čelu. Urša se v orkestru (poleg čela, seveda) najbolj navdušuje nad trobili, saj so glasna in zvenijo mogočno. V prostem času (ki ji ga ostane bore malo) je Urša članica mladinske skupine in v domači župniji pomaga otroke učiti verouk. Povedala je, da je včasih tudi trenirala ples, vendar se je zaradi pomanjkanja časa bolj osredotočila na čelo.Zelo si želi študirati v Nemčiji, vendar ne ve, ali bi zmogla živeti tako daleč stran od svoje družine. Rada bi postala učiteljica, saj jo predajanje znanja otrokom zelo fascinira, predvsem pa bi rada še naprej igrala v orkestru, ki jo navdušuje veliko bolj kot solistično igranje.

"Ledincem bi, če povzamem profesorico Veroniko Babič, rada sporočila, naj ne dopustijo, da jim šola predstavlja najpomembnejši izziv v življenju." Urša ima kot dijakinja dveh šol izkušnje z veliko količino stresa in si ne predstavlja, kako bi preživela, če bi si k srcu jemala vsak najmanjši neuspeh. "Na koncu najdeš tisto glavno stvar, ki te veseli in ji slediš ne glede na vse, ostalo pa vzameš malo z rezervo in se tudi v tem obdobju življenja poskusiš imeti lepo."

f e d j a k o v i č

Špela Peterka

fotografinja
Loti Rajič

Zabaven, odštekan, poln energije – z vsemi temi besedami bi lahko opisali dijaka četrtega letnika Fedjo Koviča. Zanima ga ogromno stvari, med njimi tudi šport. Fedja je namreč med poletnimi počitnicami sam prikolesaril do Berlina. Za to se je odločil, ker se zaveda, da se živi samo enkrat, in je želel dobro izkoristiti svoj čas. Pri organizaciji mu je svetoval oče, saj tak način potovanja zelo podpira. Da je prišel do Berlina, je trajalo trinajst dni, nazaj domov pa se je odpravil z vlakom, predvsem zaradi časovne stiske. Lansko leto je na enak način obiskal Dolomite, vendar pravi, da mu je bilo letošnje potovanje bolj všeč. Vsekakor se namerava odpraviti s kolesom še kam, všeč mu je to, da se mu ni treba nikomur prilagajati, da lahko potuje s svojim ritmom in skrbi sam zase. Ko letos opravi maturo, bo imel na voljo tri mesece počitnic, ki jih namerava izkoristiti za obisk Danske.

Velikokrat opazimo ledince, ki imajo na majicah unikaten dizajn. No, te majice so Fedjevo delo. Z izdelavo majic se ukvarja od prvega letnika, objavlja pa jih na Instagram profilu *@weird.inner.workings*. Najprej je nameraval izdelovati jakne, ker imajo doma šivalni stroj, vendar je težava nastala pri dejstvu, da ne zna šivati. Zato je izbral lažjo pot in se začel ukvarjati z risanjem in s slikanjem na majice. Kakšno tehniko ustvarjanja uporablja, nam ne izda. "Industrijska skrivnost", pravi. Zelo pri srcu sta mu fizika in psihologija, ki sta njegova izbirna predmeta na maturi. Všeč mu je tudi matematika, ne mara pa slovenščine in angleščine. Knjige bere večinoma le med poletjem, nazadnje je prebral štiri Cankarjeve drame, ki so letos na maturi. Knjiga, ki se mu je "vžgala v možgane", je Štoparski vodnik po Galaksiji. Zelo rad gleda filme in pravi, da dober film ni omejen na žanr. Ljubi so mu znanstvenofantastični filmi, ker je veliko takih filmov posnetih s skromno produkcijo in za filmom ni velike ekipe. Ko je bil mlajši, je rad gledal seriji Doctor Who in Simpsonove. Večkrat obišče Kinodvor in kino Komuna. Pravi, da se skuša izogibati hollywoodskim filmom. Od glasbe večinoma posluša rock in njegove podzvrsti, ne more pa izpostaviti ene skupine, ker jih je ogromno, ki so mu všeč.

Glede študija v resnici še "nima pojma". Razmišlja, da bi študiral dizajn, morda matematiko ali fiziko. Pravi, da sebe ne šteje za genialnega, in noče, da bi mu fakulteta zagrenila življenje in postala pravi pekel in bi s tem zapravil zlata leta življenja. Na Ledini mu je super. Njegovo šolanje tukaj se izteka. Pravi, da mu je minilo hitro in da se je na šoli vedno zabaval. Nobena izkušnja na Ledini ni bila taka, da bi mu šola kakor koli zagrenila življenje. Želi si le, da bi imel med šolanjem stoodstotno koncentracijo za učenje, česa drugega pa ne bi spreminjal.

Ledincem bi rad sporočil: "Bodite skromni in ponižni. Ne fleksat po šoli, ker je ves keš od atija in mami. Tudi če vam prfoksi niso všeč, jih spoštujte. In če ste res za ekološko revolucijo, se v šolo več furajte s kolesi."

Niste sami v tej zmešnjavi, zato naj vas kaos ne ustavi. Pred vami je nora novoletna zabava in tam vas čaka tista prava.

Zima zima bela vrh gora se dela, pazite, da vam ne bo motivacije vzela. Vsak dan vam bo predstavljal izziv, a rezultat bo sladek kot čokoladni preliv.

Upam, da se veselite novega leta, saj vam veliko lepega obeta. Ampak pozabimo zdaj na nadležno šolo, stvar je v tem, da ne boste več naokrog hodili solo.

Jesen bo kmalu mimo, zato pripravi se na mrzlo zimo. Skuhaj si topel čaj in še pred zviševalnimi roki vse končaj!

Maša Pandža

ilustrator
Fedja Kovič

Leto se približuje koncu, zato ob prvem šolskem zvoncu hitro do svoje simpatije skočite in jo s svojim šarmom uročite.

Za čuda vam bo zmanjkovalo energije, zato pazite, da se vam kava po zapiskih ne polije. Do počitnic morate zdržati, potem pa dobro se naspati.

Testi še kar so na sporedu, vendar vse bo v najlepšem redu. Če nočeš, da bi te pozimi zeblo, nov pulover kupiti bo potrebno.

Hej, škorpijon! Zakaj tako si zadržan? Pojdi do svoje izbranke, preden jo odnese stran. Letošnja snov ti zares leži, zato noben test te ne straši.

Ste s svojimi puščicami že koga v srce zadeli? Če še ne, boste kmalu uspeli. Obeta se vam lep praznični december, ko boste pozabili na zoprn november.

Urejenost, ki naj bila bi vaša vrlina, se bo kmalu proti vam obrnila. V testih se boste utopili, a se boste uspešno skoznje prebili.

Danes to, jutri tisto, naslednji teden ono, saj na koledarju imaš že celo kolono! V mesecu prihajajočem se malo sprosti, saj časa imaš za vse zadosti.

Na polovici je že prvi semester, pred tabo se vrti kolo sreče, ki ti jo na vsa področja dovolj zmeče, zato bo ta semester še naprej pester.

movie scenes

Loving you had never really been my plan,
just wanted to have fun that summer with a brief romance and tan.
You caught my attention ‘cause you are my kind of man,
The one who’s
a little bad for what I’m always kind of fan.

You showed me a piece of the puzzle I’d never seen before,
you had me in your hands I’d never wanted something more.
You kissed me in our moment right by the ocean shore,
you pulled me closer and grabbed me tight by the dress I wore.

Your eyes enlightened all confusion,
but still, I couldn’t see.
Your lips felt like the solution
but yet I wasn’t free.

Since the moment we first met there’s not a thing that I regret,
I got to know for me the new feeling I hadn’t felt yet.
How strange that it all started with only a simple bet,
and hasn’t even ended but I still have to just forget.

Allowed to make mistakes ‘cause we are only teens,
but you can’t play with hearts and let them question what it means.
it was quite a story that I made in my fifteen’s
‘cause all of our love actions were made like movie scenes.

Lana Dreca

Let’s pretend it’s forbidden

Let’s make love during a thunderstorm,
and let the sound of waves hitting the shore
tell us the rhythm.

Let me surrender to your arms and all of your charms,
let me dig down your soul,
and solve it as a riddle.

Let the night be younger as it is,
and I’ll ask the moon just for this night “let me be his”
And we’ll meet in the middle.

Let your arm cruise down my inner thigh,
let our breathing match before our goodbye,
and let’s pretend it’s forbidden.

Lana Dreca

Ljubljana

Pozabil sem mesto;
svoj prvi korak vanj.
Pozabil sem sanje,
preden sem ga spoznal.
Ves blišč in marmor,
ki je zdaj apnenec v dežju.
Zlivam se s tlemi in stenami,
ki sem včasih
lebdel nad njimi.
Imena in številke so moje
in vsaka razdalja zabeležena.

Pozabil sem mesto.
Mesto učenikov.
Pozabil sem sijaj pozlačenih ustanov
in žar mladih, ki iz njih izstopajo.
Poznam jih.
In so bledi kot jaz.
Njihove besede niso topovske krogle;
so bolj odpadel omet.
Sijoči svétniki so odšli
in nadomeščam jih jaz.

Pozabil sem nesmrtno mesto.
Mesto umira;
počasi.
Ne bom videl njegove smrti.
Preveč je še živo, da bi se vdalo.

Mesto v mojem spominu
je le še Atlantida,
potopljena v megli.
Nogavice imam premočene
in zarošene oči.

Tilen Kos

ilustratorka
Iris Kren

1

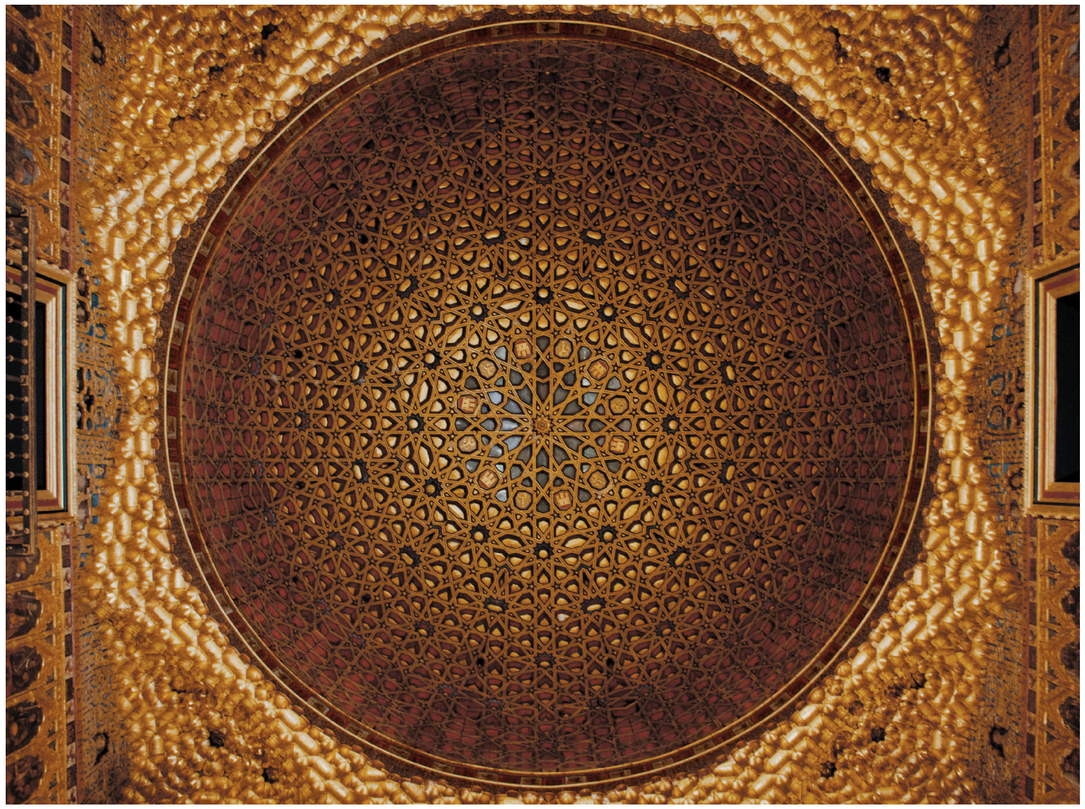

2

3

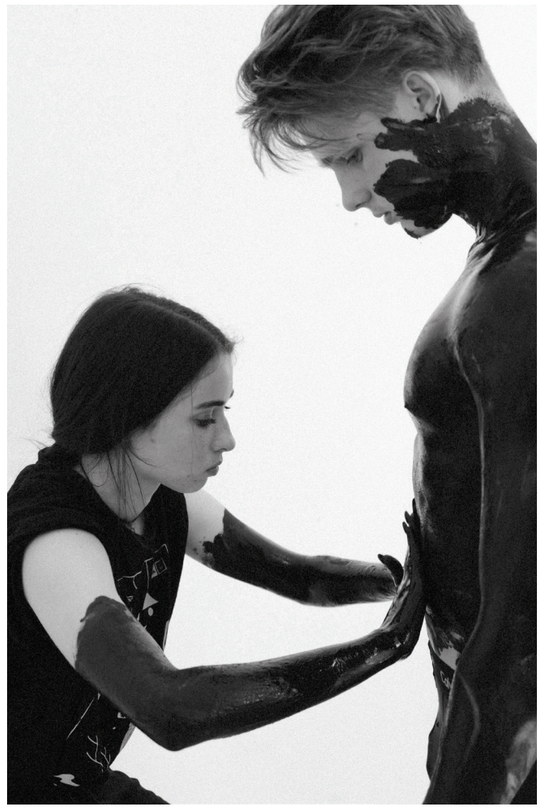

4

1 — *Alhambra, Granada, Andaluzija*
Tim Topić

2 — *Urša Roš, Slovenska filharmonija*
Loti Rajič

3 — *snemanje filma "Barbari"*
Tim Topić

4 — *Kalina in Iris*
Tim Topić

Anja Vrtačnik *glavna urednica*

Tim Topić *grafični oblikovalec in umetniški vodja*

Loti Rajič *avtorica naslovne fotografije in fotografije v kazalu*

Tajra Abdaković *za naslovno fotografijo in fotografijo v kazalu*

Fedja Kovič *ilustracija na naslovni fotografiji*

Tim Topić *avtor fotografije na prvi strani*

Erazem Kos in **Kalina Šušteršič** *za fotografijo na prvi strani*

Mojca Lotrič, prof. *mentorica*

ilustratorji
Fedja Kovič
Iris Kren
Manca Žitnik

jezikovni pregled
Mojca Lotrič, prof.
Nina Prešern, prof.
Irena Škulj, prof. (*angleški pesmi*)

uredništvo
Angela Novosel
Anja Kocjančič
Lana Dreca
Lora Zver
Manca Kraševec
Mateja Ceglar
Maša Omahen
Maša Pandža
Neža Žagar Žnidaršič
Petra Omahen
Špela Peterka
Tajda Tomšič

Vse grafike in fotografije so dela dijakov Gimnazije Ledina, z izjemo fotografij za članek "Posvet z evropskimi poslanci", fotografij predstave za članek "Arad, barbati, grah in Opéra panique" in fotografij za članek "Unesco MiniMUN na Gimnaziji Vič".

Zahvaljujemo se Aveniji lepote za dovoljenje za fotografiranje naslovne fotografije, fotografije v kazalu in fotografij v članku "Lepota je vrednota" v njihovem salonu in Slovenski filharmoniji za dovoljenje za fotografiranje za članek "Urša Roš" v dvorani Slavka Osterca.

GIMNAZIJA LEDINA

številka 1, leto 2019/20, letnik 51 | Tiskarna Januš | 400 izvodov | ISSN C503-5473

MMXIX
MMXX